

Vixit rex no-
uus su-
per egyptum qui non no-
uerat o-
pera io-
seph seu

beneficia que egypto contulerat propter quod filios israel per magistros operum quam plurimum opprimebat ipsosque sibi in luto et latere et paleis ad edificationem suarum urbium seruire facebat. Verumptamen sic fiebat quod quanto plus opprimebantur tanto eorum populus plus crescebat. quapropter aliud genus oppressionis cogitavit. quod scilicet vocatis obstetrabus omne quod nascabatur de masculino sexu submergi fecit. feminas ergo reseruari mandavit. Exodi. primo. ¶

Mora ¶ Tales videntur esse reges nostri. prelati iudices et principes novi id de nouo promoti. et novi iuvenes et milites novi predecessoribus suis dissimiles et in vitijs innouati. quia reuera istorum tota cura est filios israel id est bonos subditos suos rapinis et exactionibus et tributis et seruitutibus opprimere. et per suos iniquos magistros operum. scilicet filios balliuos et officiales afflige-

re et grauare. et qui sepe beneficia a ioseph id est ab aliquibus eorum amicis ipsi vel eorum progenitores receperunt. solent per iniquitatem cuncta obliuioni tradere. Istud patet de multis principibus qui si habuerint aliquem ioseph. id est aliquem magnum. consiliarium vel magistrum a quo recipiunt et consilia et obsequia bene solent dum vixerunt suis amicis ab exactionibus parere. Sed eo mortuo solent illos de eodem genere plusquam alios infestare. Et breuiter mali superiores hodie in regno et iurisdictione sua masculos filios id est bonos et virtuosas personas nituntur submergere et extirpare. feminas vero id est malos et defectuosos et ad bene operandum inhabiles solent seruire. et eos plusquam alios supportare. Numer. trigesimo primo. Cur feminas reseruaistis. Rone iste sunt que deciperunt filios israel ad suggestionem balaam. et preuaricari fecerunt eis in dominum super peccato phogor. unde et percussus est populus. ¶ **B** ¶ Vel dic quod pharaon est dyabolus qui scilicet filios israel id est fideles quos per peccatum subiugat in tribus spiritualibus occupat videlicet in luto infirmitate id est in luxuria. et palea de leuit. volitante id est in superbia. in latere igne durante id est in auaritia. Istos enim per prefectos malorum operum id est per capitalia vitia vel per malos prelatos vel per predicatores hereticos. solent affligere et fetus masculos id est

bona opera in eis destruere. ipag
in flumine carnalis voluptatis
submergere. feminas vero. i. mol
les actus et reprobos solos in ho
mine vegetare. vult enim dyabo
lus qd mala opera in nobis pullu
lent et succrescant bona vero defi
ciant et decrescant. ¶ **C4V**
dic qd pharao dyabolus per obste
trices egipti id est malos platos
de ecclesia hodie eradicat mascu
los id est homines virtuosos. vbi
vero fouet nutrit a plantat femi
nas id est carnales a defectu osos
vñ iste videtur dicere illud. nui.
xxxi. Interfic qdqd generis ma
sculini. ¶ **D4V** Vel dic qd pha
rao est dyabolus qui habet semp
odio filios israel id est casti fide
les potissime masculos id est ho
nes virtuosos ipsos in primitiua
ecclesia videns et inuidens multi
plicari. per prefectos operum id e
per mundi tiranos faciebat affli
gi. et sic nomen casti et fidem e
ius putabat posse destrui vel sub
uerri. verumptamen sic fiebat qd qd
to plus affligebat. i. qdto plures p
eristo martino moriebatur tanto
fidelium numerus amplius multi
plicabatur et status ecclesie in me
lius augebatur sicut enim dicitur
in. pu. Non e sapientia. non est sci
entia. non est consilium contra deu
Et i historia tripartita legitur qd
iulianus apostata volens casti se
ctam destruere sciens qd n consueue
rat tribulationibus pfiere de cre
uit non tribulationibus sed oble
tationibus sanctoru animos im
mutare. ¶ **E4V** Vel posset allega
ri p dicto ge nerali. qd dicitur co

tra rusticos quia scilicet si premu
tur taliatur et sume ditantur me
lius fructificant ad modum vinee
amputate

¶ **¶**
Qum pharao rex egipti ma
dasset ones hebreoru filios
submergendos. accidit vt moyses
nascetur quem cum mater iam
tribus mensibus occultasset. et
ipsum amplius seruare non possz
fiscellam arpea apertuit in q par
uulum vaigentem ligauit. ipfuz
qz per fluuiuz fluctuare permisit
Quem cum cernens filia pharao
nis que ad flumen se lauandi gti
a venerat inuenisset. a euz corpo
re elegantem vidisset. matre pu
eri que spectabat in liore vuit
sibiq puulum nutriendum comi
sit. ipfu moysen. i. de aquis assup
tum vocauit que tandem adulau
eum in filiu adoptauit. exo. xx.

¶ **¶**
¶ Per regem egipti intelligi
tur rex et princeps huius mu
di qui scilicet a principio ppter
peccatum ade creuit cunctos fili
os humani generis originali vul
nere perimendos. p mulierem he
bream intelligo sanctam ecclesia
matrem nostram que scilicet hebre
a id est transiens dicitur pro eo qd
non habet hic manentem ciuitate
sed futuram inquirat. Igitur dico
qd quociens ista mater ecclesia p
tuit moysen id est aliquem noui
ter natuz. primo debet eum tribus
mensibus tenere id est in tribus
virtutibus theologias. in fide spe
et caritate instruere. tandē debet
eum in fluuiio baptismi mergere
et fiscelle arpe id est diuine mise
cordie committē. a tūc paulo dubio

statim ad:st filia regis id est diuina gratia que scilicet fluuuū baptisimi frequentat et ipsum de periculo liberat et in filium recipit et adoptat. a matre sue proprie scilicet ecclesie tradit lacte doctrine nutriendum. et sic moysē id est de aq̄s assumptū. et per aquas baptismi saluatū merito ipsum vocat. ¶ **¶** Vel dic q̄ ista mater signat carnalem concupiscentiā que filiū suū peccatorem tribus mensib⁹ seruat. inq̄tum peccatis superbie luxurie et auaritiē ipsū ligat. eādem vero ipsū in fluuio ponit q̄ fluctibus negotiorū mundi et temporalis prosperitatis ipsū expōit. filia vero regis id est diuina gr̄a vel beata virgo ipsū de fluuio mundi liberat. q̄ a mundi fluxu ipm detrahit. a per penitentiā ipsū saluat et in filium per caritatē adoptat. lacte q̄ sane doctrine nutriendum parat et mulier hebreē id est penitentiē v̄l religiōm que trāsit de hoc mundo ad patrem nutriendū assignat. vt dicam⁹ diuine gr̄ie illd. **Johā. xxix. Mulier ecce filius tu⁹. et filio ecce mater tua.** ¶ **¶** Vel dic q̄ puulus iste signat vulgus humiliū s̄bditorū. filia regis eccl̄iaz signat. que se in flumine diuine gr̄ie v̄l penitentiē lacrimosē balneare non cessat. **Ista ergo filiū suū. i. fidelū vulgus matris eorum scilicet rectoribus et curatis ceteris nutriendū scilicet lacte doctrine et etiam subuentiōis t̄rene omittit. et mercedē eterne glorie promittit. vnde ista est que dicit ibidē accipe puerum et nutra eum. ego reddam tibi mercedem. ¶**

Sed in iosephum. Cum filia pharaonis moysen inuentū in flumine primo cuida mulier egyptiē nutriendum dedisset. puer de lacte ipsius bibere non volebat. quapropter vocata est mater eius hebreā que finē expectās in littore residebat. **Ideo soror eius dixisse legitur. exod. secundo cāpitulo. Vis vt vocem mulierem hebreā vt nutriē possit infantulum. Ponit etiam idem q̄ duz puer aliquātulum creuisset pharaon dyadema suū super caput moysi posuit. qui statim illud de capite proiecit. quod prodigiosum factum rex considerans ipsum occidere voluit. Sed ad probandum vtrū pueriliter hoc fecisset. carbonem ardentes sibi dedit. qui nutu diuino ipsum in ore posuit. et linguam conbussit. et inde factū est q̄ semper in periculis et tarde lingue fuit. sicut ipse dicit obsecro te dñe si sū eloquens. ¶ **¶** **¶** Sic vere debet facere bonus moyses id est bonus religiosus de aq̄s mūdane fluxibilitatis assumpt⁹. quia reuera lac egyptiarum mulierū. id est dulcedines mundi scientiarum deliciarum v̄l colorū adulatorum aut delectationum carnalium non debet fugere. **Iuxta illud. Proū primo. Fili si te lactauerint peccatores ne acquiescas eis. Sed lac mulieris hebreē matris sue id est dulcedinem deuotiōnis doctrine et gratie quā sibi dat ecclesia vel religio mater sua. debet fugere et gustare. i. Pet. n. Lac concupiscite rationale dyadema etiā. i. honore et dignitatem****

quā pharao .i. mūd⁹ vel dyabol⁹
 sibi per vias iūstas vult imponere
 debet semper refutare . carbo nem
 .i. ardorem caritatis seu diuini ti
 moris vel penitentie debet eligere
 et linguam suam .i. gustum dulce
 omnis vite presentis cū hīs debet
 temperare Vnde de moyse legitur
Deb. xi. Quis maiores diuitias esti
 mauit thesauro egyptiorū impe
 rium cristi. Ideo scdm aliaz licte
 rā in ysaiā dicitur Habens carbo
 nes ignis sede sup eos . et erit tibi
 in refrigerio. Debet etiā talis viu
 perfect⁹ eē lingue tardioris. Iux
 illud iacobi .i. Sit omnis homo ve
 lox ad audiendum . tardus ad lo
 quendū.

R
QUoniam moyses quadā die vide
 ret vnum egyptium q̄ vnū
 hebreum percutiebat et eidez iniu
 riam faciebat occidit eū et sabu
 lo sepehuit . verū qz rumor exiuit i
 publicū . fugit in terram madian
 vbi iethro sacerdotis madiā oues
 paut . cuius filiam in vxorem ac
 cepit . et dum oues pasceret i de
 serto . visioēs mirabiles ibi vidit
Exod. ij. a. ij. **Moz.** Istud expo
 tur sic. Moyses q̄ interpretat assūp
 tus ex aqua signat hominē peni
 tētez . q̄ scz in aquis lacrimose cō
 punctionis debet iugiter inueniri
 et ibi a matre sua .i. a penitētia
 vt a filia regis .i. a diuina grā re
 cipiatur debet constitui et imponi
Egypt⁹ sigt pecm̄ v̄l carnē . **De**
breus v̄cō sigt animā siue mētez
Igit dico qz qm̄ moyses .i. peitens
 videt qz frat̄ su⁹ spiritus seu ani
 mus qui debet dia hebreus .i. tra
 siens pro eo qz ad deum et ad pa

radisum debet trāscire festin⁹ opp
 mit vel iuriatur ab aliquo egypt
 tio .i. a p̄ria carne vel a peccō . stati
 det cōtra eū insurgē et ipm̄ p̄ ofel
 sionē et āspērā orationē occidere
 et p̄ satisfactōnē sb̄ sabulo .i. aspe
 ritate peitētie abscondē . vel cēla
 re **Et tūc** poterit fugē ad iethro sa
 cerdotē .i. ad deū p̄ deuotionē . et fi
 liā eius in vxorē accipe scz sciētiā
 et discretionē seu grā et deuotio
 nē et sic poterit oues .i. cristi fide
 les pascē p̄ predicatōnē et erudi
 tionē . visiones celi vidē p̄ celesti
 um cōtēplationē . **Ezech. viii.**
Eleuauit me spūs et adduxit i iē
 rusalem i visione dei . **Vel allega**
 ista generalit̄ qz de lege natūe qui
 libet mortalis tenetur oppressos
 et t̄bulatos defendē et eis cōtra i
 pios subueniē . **p̄b. xxiiij.** Erue
 eos q̄ duāt ad mortē . a eos q̄ du
 cūt ad iteritū liberaē n̄ cesses.

M
Oyses pascēs gregē cū dux
 issēt oues ad desertū interio
 ra . apparuit sibi dominus in rubo
 ardētē . vidit em̄ i mōte oreb rubū
 ardētē q̄ nō obuēbat . q̄ cū appiq̄
 re vellet vt qd̄ hoc eēt vidēt . p̄ce
 pit sibi dñs qz calciamta de pedibz
 suis tollēt . eo qz loc⁹ ille t̄ra scā
 eēt . **Exo. iij.** **Moz.** Heueā sic vi
 det fecisse de⁹ p̄z . qz qm̄ filios isra
 hel .i. fideles suos de ipio phāom̄is
 .i. dyaboli . a de egypto .i. de iferno
 liberaē decernēt vnum signū miā
 bile primitus demonstrauit scilicet
 cet signū beatissime incarnationis
 quo mediāte suū populum libera
 uit . ipse em̄ tūc in rubo ardēte spi
 rito sa .i. in beata virgine spinis pe
 nitētie arcū septa moyfi .i. hūano

Josephum . Cam filia
 omis moyses mēta
 p̄mo auidā mēta
 tendum de uolūte
 plus bilice non vie
 copter vocata est ma
 rea que sine expectās
 elidat Ico scōr dē
 ruit . **Exod** secūdo cā
 is vt v̄m mulierem
 et mutā p̄lit . infantu
 e etiam idem qz dūqz pu
 dum exuisset p̄rao
 um super caput moy
 i stat⁹ illud de capite
 od prodigiosum fac
 fierans ipsūm occi
 sed ad probandum
 ter hoc fecisset . car
 z sibi dicit . qui nū
 im in ore posuit . et
 vultit . et inde factū
 m̄ predictōis et t̄rde
 . sicut ipse dicit obla
 sū eloquens **Moz.**
 det facere bonus moy
 bonus religiois de aq̄
 fluitabilitas assumptō
 uera lae egyptiarum mu
 est dulcedines mundi si
 n delinēum v̄cōreuz an
 n aut defectationum car
 non debet fugere . **Iuxta**
deu p̄mo. Filii s̄o lacta
 penatōres ne acquiescas
 lae mulieris hebreē ma
 is est dulcedinem deuotio
 rane et grāie quā sibi oāt
 vel religio matre sua . de
 p̄ce et gustare . **P̄ce. ij.**
 nauisita r̄onabile d̄p̄
 cā .i. hōm̄i et dignitatē

ex sion dñare in medio mimi cor
tuor. i. in medio iudeorū q̄ modo
fuit cristi et fidei inimia. ¶ **B** ¶
Vel dic q̄ moyses ē deus q̄ quicq̄
in manu sua tenet aliquā virgā
.i. aliquā bonam psonam quā sc̄z i
statu gratie maū tenet. a eū i bo
no retinet atq̄ fouet. Verūpta
mē sepe accidit q̄ de⁹ laxat manū
suā et sc̄dm occulta sue dispēsati
om̄s ipsū peccāe pmitit. et i teraz
eū picat. dū ad amorē terrenorū
per auaritiā vel apostasiā cadē eū
finit. q̄ reuēā i draconez vertit in
q̄tū in virū pessimū mutat. **Q**d
v̄tūq̄ ad literā de ml̄is videm⁹ q̄
in eccl̄a v̄ religioē anq̄ in terraz
picere. hoc est anq̄ ad trena ad
ministrāda pmouere. erāt virge
.i. p̄sone iuste et recte ad regēduz
alios optime dispoite q̄ tū postq̄
ad terrā. i. ad ministrāda terrena
dimittūt. utpote qñ ad aliq̄d of
ficiū vel dignitatē pmouēt. tūc
dracones. i. rapaces et crudeles ef
ficiuntur. et i malos homines cō
mutantur. q̄d refert inquit tullius
an q̄s i beluā se cūtat. a p̄ iūctatō
fernos moēs iduat. sic fit de tali
bz quādoq̄ q̄ moyses id ē de⁹ ip
sos i cauda. i. i senectute ad mise
ricordiā recipit et eos per peniten
tiā ad statū salutis reuocat. et sic
in virgas. i. i viros iustos mutat
et a draconina seuitia et neq̄tia cō
uertit. t̄renū. i. Ipsa mēs ē ouersa
retro. ¶ **C** ¶ **V**el dic q̄ moyses ē
pl̄at⁹ de cuius maū quicq̄ virga. i.
religiosus apostatando ad ter
ra. i. ad seculum redit. fit q̄ draco
venenosus multipliciter peccando.
ita q̄ moyses prelatus ipsum r̄iet

recipere. malam vitam ipsius ab
hōredō. p̄ caudā tū. i. i fine iste p̄
moysē. i. p̄ platum capitur ab ip
soq̄ punitur ita q̄ sepe fit q̄ itoz
in virgam. i. in bonuz virū mutat
.i. Reg. x. Mutatus ē in virū alte
rum.

¶ **M**oyses faciens signa coram
pharaone manuz suā in sinū
imittebat. a q̄diu ibi stabat sana
erat. Cū aut ipsam corā pharaōe
extraheret tunc leprosa fiebat.
Si vero ipsam iterū in sinū retra
hebat. ad sanitatem p̄stina redi
bat. Manus i scriptura signat bo
nam operationem. Sinus signat
conscientie secretā intentionem.
Dico ergo quādo moyses. i. vir iu
stus tenet manum suā. i. bona o
pera sua in sinu suo. i. in conscientie
e secreto. ipsaq̄ in abscondito et
secreto facit. tūc vero ipsa opera
perseuerant v̄silia atq̄ sana. Si
vero ipsa de sinu secreti sui per o
stentationem extrahat. et coram
pharaone. i. corā mūdo demōstra
re ipsa gaudeat. tūc v̄o lep̄ ma
nis glorie polluit. et p̄ iactātiā
depuratur. qua p̄pter necesse ē q̄
mān⁹ opatiōis nostre. ad sinum
nostrū. i. ad secretū redeat. alias i
sanitate et mūdicia nūq̄ apud de
uz perseuerat. Et ideo hō qui gau
det facere opera sua bona corā ho
minibus vt videatur ab eis repre
henditur. in p̄s. vbi dicitur vt q̄d
aueris manum tuam et dextera
tuā de medio sinu tuo in fine. ¶ **E**
¶ **V**el dic q̄ moyses ē prelatus ei⁹ si
n⁹ ē claustrū. a mā⁹ ei⁹ ē qlibet
s̄dit⁹. ego dico dato q̄ moyses ha
beat mā⁹ suas. i. s̄ditos bonos et

mali sūt defectibilia. **Señ.** Nichil
qđ similitum et fictum est. potest
esse diuturnum. **¶ D.** Vel dic qđ
aaro sūm? sacros. signat mag
nos dominos et prelatos. Magi
vero signant inferiores balliuos
et vafallos. Cum ergo vterq; ha
beat virgas versas in colubrum
.i. in malam et rapacem familiā
Vel cum vterq; virgam iuris dic
tionis sue in colubrum. i. in rapac
tatem conuertat. inq̄tum scz taz
maior qđ minor rapinis et exacti
onibus vacat. virga tamen aaro
maiora deuorare dicitur. Inq̄tū
officiales maiores ab officialibus
minoribus nutrauntur. et inq̄tū
per iurisdictionez pape vel regis
vafalloorū doimā corāde repramūē
et tunc pprie draconem deuorat.
quādo vnus malus alium malum
gūat scđm illud. Ferrū ferro tolli
tur.

Capitulūm quartum. ¶ A

Reccepit dominus aaro
dicens tolle virgā tuā
et extende super flui
os et riuos et lacus et
paludes egypti. et conuertantur
in sanguinem. et sit cruor in om̄i
terra egypti. tam in ligneis vasis
qđ in lapideis. Percussit qđ aq̄s et
verse sunt in sanguinē. et spūtu
it fluius. et pisces qui erant in
fluiō mortui sunt. et nō poterāt
egypti bibere aquam fluminis. et
foderunt sibi aquam per arcuitū
fluminis ad bibēdū. **Exod. viij. ¶**
¶ Per aquā in scripturā possu

mus intelligere elemosinā. **Eccl. iij.**
¶ Sicut aqua extinguit ignem
sic elemosina extinguit peccatū.
per cruorem intelligo crudelitātē
rapināq; et puerilitatem. **Deu
tero. xxxij. ¶** Inebriabo sagittas
meas sanguine dicamus ergo qđ
hodie per totum egyptum. i. p to
tum mundū. tota aqua pietatis
conuertsa est in sanguinem crude
litas. et hōc non solum in lacu
bus et paludibus. i. in statibus se
cularibus isimis. ymmo etiā in
riuis et fluminibus. i. in ecclesiasti
cis et regularibus. Vasa em̄ lig
nea. i. prelati ecclesiastici. vasa la
pidea. i. principes seculares. et o
mia vasa id est taz layci qđ presbi
teri sunt crudelitatis cruore pleni
nullū qđ habent cuiusq; pietatis
aut benignitatis humorem. Pi
sces enim. i. viri fluxibiles deuotū
et pij. qui erant in flumine eccle
sie mortui sunt. ip̄sūq; flumen
quasi iam est factum putridū p
peccata. et vt breuius concludā
quocunq; se vertant egypti id ē
paupes. siue ad clericos. siue ad
laycos. siue ad officiales principū
siue prelatorum. totum inueniūt
crudelitatem et cruore plenum. ita
qđ non inueniunt quod possint bi
bere id est a quo possint cuiuscun
q; beneficii refrigerium reportare
¶ Ideo omnibus casibus potest dici
illud. ysaye. p̄mo. Man? nostre
sanguine plene sunt. **¶ B. ¶**
Vel dic qđ aqua signat prosperi
tatem mundi que fluit et deficit
sicut aqua. que reueā in sanguinez
carnalis affectiois hodie vertitur
talit qđ pisces huius fluminis.

Quoniam filij israel manū trāf
acto per desertū trāsi
rent voluit illis domi
nus oīa omnia inōmo
da. de remedio puidē. Et qz affli
gebātū estu p diem. obscuritate
p noctē. qz etiā ibi vii nesciebāt
et poterāt errare. panē n̄ habebāt
et oportebat eos esurire. aq̄s nō
inueniebāt et oportebat sitire. cū
scz illa patria talis esset p vt cō
muniter. qz nec panis ibi creescēt
nec aqua flueret. nec etiāz arbor
viresceret cum eēt patria sterilis
atqz sicca. Quatuor em̄ specia
remedia concessisse videtur. quia
scz puidit eis de colūpna nubis p
diē que estū obscuritate sua tēpe
raret. Et de colūpna ignis p noc
tem. que sua claritate noctē illu
naret. sicut dicitur. exod. xiii.
Itē puidit eis de māna qd̄ famē
releuaret. sicut dicit. exo. xvi.
De aqua de petra fluente. que siti
tēperaret. sicut dicitur. exo. xvii.
Itēz de angelo qui eos ioueret
et ne erraret cauet. sic dicit. exo
xiii. **Mō** **¶** Sic vere cum
filij israel. i. facti vii i deserto hu
ius mūdi. q̄ dū ad terrā pmissio
nis id est ad paradysū pegrinādo
percurrēt multa a magna habeāt
inōmoda. scz ardorē cupiscētie
tenebras ignorātie. famē et siti
auaritie. nec nō ignorātia vie re
cte. i. iusticie. puidit eis dñs de re
medijs optimis Quia scz ip̄s mi
sit nubē. i. xp̄z filiū suū pur̄ a nu
beū qui p̄dicādo refrigē auit cōcu
piscētie ardorē. Ignē. i. sp̄itu
scm̄ q̄ illuminauit errorē et tene
brarū horrore. Māna. i. sacmētūz

altaris quo satiāuit de fide et om̄
amōre. Aquā de petra sacre scrip
ture qua temperauit mali appet
tus feruorem. angelum ducent. i.
diuinam gratiam qua demonstra
uit vie veritatis splendorē. **¶**

¶ Vel dic moraliter qz nubes est ro
nfluum pietatis. Ignis incendiū
caritatis. Māna dulcedo deuotio
nis. Aqua grana lacrimose spuri
tationis. Angelus intellectus clare
cognitiōnis et discretiōis. mala.
in. Ecce mitto angelum meū q̄ p̄
p̄abit viā ante facē tuā. **¶**

¶ Nubes q̄ precedebat filios is
rael in deserto facta eāt ad
modū colūpne Vnde ista dicebat
colūpna nub̄ de die ad refrigeran
dū contra ardorez. colūpna ignis
de nocte ad illuminādū oīa tene
brarū horroreim sicut dicit. exod.
xiii. Stabat autem ista nubes su
per populum. et q̄diu stabat im
mobil. plus similit̄ fixis tētozms
quiescebat. Cum autē nubes ista
mouebatur et eleuabat. similiter
plus tētozms motis nubē sequēs
p̄ficēbat. ipsāqz quouqz a mo
tu sisteret sequebat. Quo facto i
terū ubi ipsā videbāt stare ipsi si
militer subsistebant. sicut dicitur
nūi. ix. et. x. Vnde ibidem dicitur
ad imperiū dñi figebāt tēto
ria. et ad imperiū domini de pone
bant cē. **¶** Mō **¶** Per istā nubem
potest intelligi prelatus. quia pro
certo iste datus est filijs israel id
est fidelibus subditis. et in p̄nā
pem et in duā. q̄ scilicet ipsos
pro defectu huius mundi dirigit
et ad terram promissionis id est
paradysum verbis et exemplis

voluptatum ipsos inuoluunt et sic
per diuersa vitia ipsos destruunt
et confundunt. **ps.** Inimicos autez
eorz submersit in mare. Quia bre
uiter illud e veru qz boni et discre
ti vici solent quandoqz per mudi
fluxum et tempoalia negotia bene
vtendo illesi transire vbi tñ mali
qui bene prosperas vti nesciunt so
lent per vitia succubere et perire.
Soli autem filij isrl .i. soli discreti
vici deum videtes et per deuotio
onem et contemplationez ad deũ
mentaliter respicetes a mari flu
ctuosi seculi non leduntur vbi ta
men alij naufragantur. **¶ C**

In ipso actu persecutiõis qz
egypti filios isrl cõpellebat
exire dicetes omnes moriemur.
inmutauit dñs egyptiorũ volun
tate. de dicitqz filijs isrl gratiam in
conspectu eoz. ita qz vasa aurea
et argentea que ab eis petierunt
hebrei. ipsis libenti animo egypti
concesserunt. **Et sic ultra mare**
rubrum ipsis egyptijs cõpellenti
bus auz egyptiorũ spolijs recesserunt.
Moz. **I**stud exemplaritez
põ applicari ad occultaz dei puidẽ
tia; que occulte potest voluntatez
hominuz mutare. et etiam contra
ppositum in contrariuz applicare.
que etiam bonos de bonis malozũ
solz aliquoties ditare. a mercede
quã meruerat. ex alio late qz spe
rabatur eisdem parare. **Cõstat**
enĩ qz filij isrl seruerant egyptijs
multis temporibz. nec receperat
aliquid p mercede. **Et ideo quan**
do recesserunt voluit dominus. qz
per talem modum de vasis egypti
iorũ fieret eis satisfactio. vt habe

rent mercedem de seruitio. **Sap.**
x. **I**usti tulerunt spolia iniquozũ
¶ D. **¶ V**el dic qz ideo voluit domi
nũ egypti spolia de portari. vt ta
bernaculũ qd fieri de creueat possz
exm fabricari. **Sic vere quandoqz**
spolia egypti .i. scientie mundi.
philosophia. s. et poeta et alia si
milia ad opofitiõez ecclie sũt viles
ideo vult dominus qz a fidelibus
studeantur. et in ammo reporten
tur. **¶ E.** **¶ V**el dic de boĩs tpalibus qz
qz p vita pñi sũt necessaria. ideo
pmitit dñs qz a filijs isrl. i. a reli
giosis et ecclasticis acquiratur.

¶ Capitulum nonum. ¶ A

Egressi filij isrl de maria
ambulauerunt per des
tum et venerunt i ma
rath. vbi aque erat ita
amare. qz ipsas bibere pre ama
ritudine non valebat. De quo cũ
populus murmurauerunt. moyses
ad dominuz clamauit. qui osten
dit ei lignum quod cum misisset i
aquas in dulcedine sunt mutate.
exinde autem venerunt in helym.
vbi erant duodecim fontes et sep
tuaginta palme. **Exodi deũo qui**
to. ¶ Moz. **¶ S**ic vere auz qz
de mari id est de mundo. vel de
peccato egrediens desertuz religi
onis vel penitentie perambulat.
constat qz ibi inuenit aquas ama
ras plu ruz tribulationum et dis
plicentiãrum que scilicet sunt sibi
tam amare id est difficiles atqz
dure. qz ipsas non potest bibe
re id est in patientia sustinere.
Propter quod solet de statu illo

conqueri. et q̄ desertū huiusmodi
intrauerit murmurare. Talib⁹
debet dari in consilio q̄ lignum. i.
crucē cristi p̄ cōsiderationē accipi
ant. et q̄ tormēta et amaritudi
nes tormentoz̄ vidēat. ipsumq; ī
aqua amara quā bibūt. i. tribu
lacionū amaritudine quā sentiūt
miscēat. a sic p̄certo huius amari
tudo in dulcedinē eis vertitur. et
h̄c q̄t eāt difficile leue et facile re
pitur. **Exod. xv.** A ligno obdul
rata est aq̄ amara. qz scdm̄. **ḡgo.**
Dulce est qd̄ toleāmus quādo cōst
deramus qd̄ bibit ad p̄bulum
crastus. Quia em̄ nostre amari
tudes quas in deserto penitentie
vel religionis sustinemus respe
ctu amaritudinis crucis et passio
nis cristi nichil sūt. ideo si hoc lig
num appōitur dulces fiunt. sicut
de nouicō legit̄ cui ex asperita ta
religionis volenti recedere. appa
ruit in cruce crast⁹ ostendens pla
gā latris et dicens sic. hac salsa d
mede panē tuū orde acumi qui co
medere nō potes. et ex tunc recel
sit tēptatio. **B̄ndictū ergo lignuz̄
p̄ quod fit iusticia. Sapie. xiiij.**
Sic venit ergo homo finaliter in
helym. qd̄ interpretatur fortis. i.
ad fortitudinē a constantiā mētis
vbi scilicet duodecī fontes. i. duo
decim apostolos. septuaginta pal
mas sc̄ septuaginta crasti discipu
los poterit iuenire. quozū v̄tus a
soliditas suā inconstātiā poterit
stabilire. **¶ B̄ C̄** Vel dic q̄
amara aqua est fortis temptatio
vel geneāliter quis t̄bulatio que
tunc factus sustinet̄ quando ad
lignum id est ad crucis memoriā

reducat. et qm̄ ad crasti passionē
et deuoti onem venit.

Capitulum decimum. ¶ A

DOpulus adhuc carnal
videns q̄ panes et car
nes ad comedendum nō
habebat cepit contra d̄ i
nū murmurare. egyptiq; q̄s d̄sit
delicias memorate dicens. Cur e
duxisti nos in solitudinē vt inter
fices nos fame. Vtinā nos mor
tui essemus in egypto qm̄ sedeba
super ollas carnum et comedeba
mus panē ī saturitate. **¶** Audi
ens dominus pluit illis carnes a
panes. **¶** Cōt̄m̄ res em̄ sup̄ castra eo
rū ad maximā multitudinē cecide
runt de quibus singuli quantum
voluerunt acceperunt. **¶** **Manna** ad
modum pr̄ime de celo cecidit. qd̄
populus pro pane habuit. et col
legit et murmurare contra de um
cessauit. **¶** **Mōs** ¶ Sic v̄cō ple
rūmq; contingit. q̄ post aggressi
onē alicuius ardui propositi. post
q̄ ingressum deserti religionis po
pulus adhuc carnalis dolet de ehi
carnium dimisso. et de panis de fe
ctu id est de famis vel abstinentie
infortuio aliquo dicens immisso. **¶**
cordatur quidem carnes et panes
id est carnales delicias a t̄pales
quas in egypto mundi dimisit. a
murmurat contra sterilitatem.
paupertatem. et penuriam quaz̄
intrauit. Dominus ergo quādoq;
talibus ex sua ineffabili gr̄a mit
tit volastia pro carnibus id ē cel
itudinem contemplationis. mit
tit etiam manna dulcissimum. **¶**
o ij

hostias consecratas recipit. uen
magis habet de xpo q̄ ille q̄ solū
modo unam. **V**nus etiā tātum re
cipit sicut centum et eōuerso. et
ideo de eo canitur. **S**umit vnus fu
munt mille q̄tū illi tantū ille ac̄.
Item ratione virtutis qz scz mā
na omnem sapore habebat. et q̄c
quid uolebat comedēs sapiebat.
Sic eucharistia omnem habet uir
tutē. et ad om̄ia quecūqz homo uo
luent potest ualere. dū tamē hō
sciat ip̄m debite et digne recipere
et tractare. **sap̄ie. vii.** **O**ēs h̄ns s̄
tutē om̄ia p̄cipiens. **V**n̄ ē illud
simila cū melle. .i. caro cū diuinita
te. uel pais species cū casti corpe
et hūilitate. **Ezech. xvi.** **S**imila
mel et oleū comedisti. **I**tem ratio
ne finis. qz tm̄ durauit q̄ diu fue
rūt in uia. .i. de deserto et defecit eis
in termino. **S**ic uero sacramētū
altaris est institutū p̄ uia tico hu
ius uite. q̄ p̄transitu deserti hui⁹
mundi. **Q**uia reuera quādo ueni
emus ad terminū huius uie. .i. ad
terminū p̄missiois et ad habitacu
lum paradisi. tunc deficiet nobis
nubes et māna. .i. ignorātie obscu
ritas. et sacramētū huius uelata
difficultas. **N**am qz tunc comedē⁹
de fructibus terre p̄missiois. .i. q̄a
tunc gustabim⁹ suauitatē glorie
paradisi. inapiem⁹ uidere p̄ spe
ciem q̄d nunc uidemus p̄ fidē. **E**t
tunc amittem⁹ omb̄ā quādo ple
ne uidemus uerā. **luca. i. cor. xiii.**
Videmus nūc p̄ speculū in emig
mate. tūc autem facie ad faciem
Item ratione similitudinis qz scz
māna erat simile semini coriandri
q̄d est mors canibus et mediana

hōmibus scdm dyal. qz scz illud
sacramentum est mors et damp
natio impijs. uita et mediana ho
minibus. .i. rationalibus et bonis
Simile est de bedellio q̄d ē gutta a
mara. p̄pter cōtritionis amaritu
dinē quā comedens debet habere.
et simile est panī oleaceo p̄pter dei
misericordiam quā recipiēs debet
sperare. **Q**uid ergo p̄certo duo e
rant circa istud manna necessari
a. scz quōsqz mane nichil reserua
retur et qz ad p̄petuam memori
am i vna aurea poneretur. sic uo
re de isto sacramento necesse est
qz ipsum vsqz mane p̄ eo n̄ dēdo
non reseruemus. id est q̄d i sp̄ita
tali masticatione disputatiōe et p̄
secutatiōe ip̄ius non minimum in
mōemur. ne forte uermes errorū
et dubitationū circa illud in no
stris cordibz oriantur. **ro. xii.** **N**ō
pl⁹ sapē q̄ oportet sapē. **E**t sup̄.
xii. **N**ō remanebit de eo q̄cūqz vsqz
maē. **D**ebet ergo ueraciter comedi
et simpliciter confiteri. et in vna
aurea id est in corde mundo et s̄
cto per fidem et deuotionēz repo
ni. **Mat. xv.** **J**oseph autē merca
tus sydonē iuoluit eū et posuit
in monumento. **V**el
si v̄s dic qz manna est deuotio uel
celestis gratia que de celo uenit q̄
si nimis diu sine cōmestione id est
sine boni operis exēcutione seruet̄
incipit putrescere. et uermibus
id est uitijs et malis cogitatioibz
deficere cōsueuit. **V**el
dic qz tunc manna deuotionis et
celestis dulcedinis filijs israhel. .i.
casti fidelibus deficiat. quādo fru
ctus terre id est honorū tremorū
d n j

coquamus delicta et faciamus lō
 opēa . colligamusq; māna deuoti
 omis scilicet in duplici mensura p
 sentis et future saluatiōis . Quia
 vero māna celestis dulcedis nūc
 per lō opera et merita colligatur
 necesse est q; cū sabbm mortis
 venent inueniatur . **I**deo bene cō
 sultur **ecclesiastes . xix.** **Q**uamq;
 potest manus tua instanter opēa
 re . quia nec op? nec ratio . nec sci
 entia . nec sapientia erunt apud i
 feros quo tu speras .

Capitulum vndecimū . // A

Quoniam populus israel p
 desertum vsq; ad raphi
 hidim penetrasset . et
 pro aque penuria mur
 murare cepisset . percussit moyses
 de pcepto domini petram oreb . et
 egressae sunt aque viue . **S**imile po
 nitur . **nūi . xx .** q; in deserto syn i
 digens aqua populus murmura
 bat contra moysen et dicebat . **C**ur
 eduxisti ecclesiam dñi in solitudi
 nem vt et nos et iumenta nostra
 moriamur . **C**ur ascendere fecisti
 nos de egypto et adduxisti in lo
 cum istum pessimū . qui nec ficus
 gignit nec vineas . nec malağna
 ta . **E**t insup aquā non habet ad
 bibendum . **Q**uod videns dominus
 precepit moysi q; loqueret ad pe
 tram . et populo daret aquā **P**er
 cussit ergo moyses bis siliam et
 egressae sunt aque largissime . ita
 vt biberet ppl? et iumēta . **Q**uod
Per desertum raphidim qd iter p
 tatur tēptatio . a p defū syn qd
 interpretatur mendaciū potest cō

mode fumi mundus vbi ficus ca
 ritatis et dilectionis . vinea conso
 lationis . malağnata scripture sa
 cere et lectionis . nec non aqua q;
 tie et deuotionis deficiunt atq; ces
 sant . **Osee quarto .** **A**dulterium
 mendacium . furtum . et periurū
 imundauerunt super terrā **P**etra
 oreb quod interpretatur ardor
 siccitas . et petra syn quod inter
 pretatur odium signat cristum q;
 reuera fuit petra ratione firmita
 tis . ardor ratione caritatis . siccitas
 ratione paupertatis . odium scilicet
 iudeorum ratione hie inuidiose p
 uitatis . **i . cor . x .** **Q**uod **P**etra autē
 erat cristus **I**tem dico q; si in de
 sero huius mundi sitis malorum
 ardorum et temptationum . penu
 riaq; bonorum spiritualium nos
 affligat . non restat nisi q; ad pe
 tram oreb . id est ad cristum per
 deuotionem curramus . ipsumq;
 cum virga orationis bis vel ter
 percutiamus . quia reuera aquas
 gratie et deuotionis aquamq; be
 neficiorum temporalium et spira
 tualium nobis fundet . itaq; homi
 nes et iumenta id est sapientes et
 simplices domis a gratis imbuet
 et infundet . **ps .** **P**ercussit petra
 et fluxerunt aque et torrentes in
 undauerunt . **B . C .** **V**el dic
 q; quando tempus siccitatis et ste
 rilitalis habundat illis qui volūt
 aquam aut pluuiam impetrare .
 debent ad petram id est ad cristū
 vel beatam virginem recurrere
 ipsosq; virgis id est orationibus
 percutere et sic ab ipsis poterit
 aquam et pluuiam impetrare . **J**a
cobi . v . **O**rauit et celum dicit

ad prelatum vel principem acce-
sus difficilis inuenitur. Quilibet
em istorum solet pro dando ignel
si aliud extorquere. et ideo solent
simoniam vel auaritiam committere
et ita necesse est ministrantiu tur-
pitudine apparere. ¶ **D** Vel al-
lega hic qd altare dei de terra et de
insectis lapidibus solet fieri. ad
denotandum qd dominus in electi-
onibus vel assumptionibus suoz
seruoz et clericorum. generis
nobilitatem vel vestimentozu ci-
uilitatem nullatenus vult attē-
di. Illos em qd sunt de terra id est
de infimo statu et paupere. illos qd
sunt impii et infecti id est eudes
simplices et ignari. quādoq; in al-
taria sua id est in prelatos vult e-
ligi. et alijs astuciozibus et nobili-
oribus ante poni. sicut apparuit i
apostolis et i ecclesie fundatoribz
pmitiuis. Illi etiaz in paradiso si-
bi pmatu vendicant quos mudo
amplius vilipendit et calcat. **1^a Coz. 1.**
Videte fratres vocatioez ve-
stram qd nō multi sapientes scdm
carnē. nō multi potentes. nō ml-
ti nobiles. sed que stulta mundi
elegit deus. vt confundat sapien-
tes. et infirma mundi elegit deus
vt confundat fortia. et ignobilia et
cōtēptibilia elegit deus et ea que
nō sūt vt ea qd sūt destrueret vt nō
glorietur omnis caro in o spectu e-
ius. Non vult etiā dominus qd ta-
le altare scz prelatu gradus habē-
at. id est qd gradus consanguinita-
tis vel mundane nobilitatis attē-
dat. sed sine personatu acceptioe
et p̄p̄inquoꝝ affectioe ad se re-
ceptet. et ad ecclesie p̄mōtioez

omnes facilius et idifferenter ad-
mittat. **deut. 1.** Siue cuius sit ille si-
ue pegrin⁹ nulla erit distinctio p-
sonatum. ¶ **E** ¶ **Q** Vel dic qd al-
tare signat ecclesiasticas dignita-
tes. ad quas scz non est p grad⁹
consanguinitatis ascendendum.
nec per gradus nobilitatis fami-
liaritatis vel temporalis potesta-
tis aliquo modo accedendum. quous
hodie multo magis placeat cantu-
cum graduu; qd quodlibet aliud
diuinum officium. ¶ **F** ¶ **U**
dic qd altare signat mentem hu-
manam vbi sacrificium laudis et
spiritus contritūlati domino imo-
latur. Lapidēs qui illud altare cō-
stituūt sūt opera bona. sectio autē
et politio que solum ad hęc fiunt
vt videantur. cuius signu; est. qd
fundamenti lapides qui videri nō
habent nullatenus poliuntur. sig-
nat curiositatem vel appetitū hu-
mane laudis. Vult ergo dominus
qd altare suum id est conscientia
viri iusti lapides sectos nō habeat
id est qd opera oculis hominū pla-
centia non requirat. sed potius de
terra et de insectis lapidibus. i.
de humilibus sine curiosa vanita-
te operibus. altare huiusmodi fi-
at. **Mathei sexto.** Attendite ne iu-
sticiam vestram faciatis coram
hominibus vt videamini ab eis.
¶ **G** ¶ **U** dic qd altare est fi-
des ad quā nō ē p gradus accede-
dum inq̄tum scilicet gradus ma-
ioritatis et minoritatis non sunt
i trinitate ponendi. sicut fecit ar-
rius. qui posuit patrem deum. et
filium creaturam. cuius turpitu-
do apparuit inq̄tum scilicet scdm

Seruis hebreus debebat liber
abire anno .vii. vt dictū est.
vxoꝛē q̄ suā quā habueat a libeꝛos
cū seruus factus fuit debebat secū
ducere. Si vero dñs suꝛ sibi vxo
rē de deat. illa cū suis liberis debe
bat dño remanere. ¶ **Moꝛ** Sic
vere cū hō de mūdi et dyaboli ser
uitute. i. de statu peccati āno .vii.
.i. per .vii. sacramēta egreditur
debet p̄māim vxoꝛem quaz āte ser
uitute peccati habuerat scz gr̄iam
et caritatē et eius libeꝛos scz bonā
ōpera que habebat ante seruitutē
peccati. secū trahere ad libertatē.
et illis q̄ per seruitutē peccati mor
tuis fuerant operibus s̄biecta rē
missiois libere coꝛcedere dignitatē
Que tūc libeꝛa seruo hebreo. i. xpi
ano restituūtur quādo p̄ peccatā
a dyabolo expiūtur. Vxoꝛē vero
quā sibi de dit dñs suus scz dyabo
lus siue mūdus scz carnis cōcupi
scentiam v̄l quecūq; opera mala
debet ista dño dimittē. et liber
egredi et exire. dñs dyabolo vel
mūdo illis. **Mathei vicesimo. Tol**
le q̄d tuū est.

Quā seruꝛ hebreꝛꝛ possit āno
.vii. liber egredi si vellet. si
ipse diligēs dominū suū egredi nol
let. s̄ magis in seruitute manere
vellet. debebat ad hostiū tabnaculi
coꝛā dñs adduci et debebat p̄ fora
ri auris eiꝛ subula a sic fiebat ser
uꝛ eiꝛ sepiēnꝛ. ¶ **Moꝛ** Sic vere cū
religiosus qui in seruitutē dñi in
trauit possit post ānū p̄batiois li
ber exire et vestes et vxoꝛē quaz
prius habueat. i. libtatē et q̄cūq;
bona secum portauerat reportare
Si tam̄ vult remanē i seruitio dñi

mini nec velit ad mūdū retroire
debz applicari ad deos. i. ad factos
p̄res et p̄latos q̄ debēt eū ad ostiū
tabnaculi sistē. i. ad cōsuetudinē et
affectioēz igressꝛ paradisi muta
re. autēq; eiꝛ debēt subula diuini
timoris per predicatioē suere
et sic emissio p̄fessionis voto dēt
seruꝛ p̄petuꝛ dei eē. deut. xv. **Et**
faciotes dñi i religioē p̄petua. ¶ **E**
Hic videt supponē q̄ cū quis
casu l̄ sine delibeꝛatioē occide
rit hōinē magis eē dñe occulte p̄
uidētie ascribēdū q̄ malitie occide
tis. Si q̄s passit inqt hōinē vo
les occide eū morte moriat huiꝛ
modi. Si v̄o nō ē isidiatꝛ. s̄ deus
tradidit eū i maibz eiꝛ. cōstituaz
locū vbi fugē debeat. Ac si dicēt q̄
tl̄is nō debeat capitale p̄uiri. Vñ
videt supponē q̄ deꝛ vñ eo tāq;
instrumto. Quap̄opt vt ait iste
debet carē iniuria v̄l tormto. ¶ **F**
Hic papit q̄ si q̄s fuatꝛ fue
rit hoieꝛ dicitꝛ a noꝛa. morte mo
riat. Precipit etiā q̄ q̄ p̄ ioustrā
ā p̄ isidias hōinē occiderit ab alta
ri dñi debebat vt moꝛetē euelli.
Moꝛ Sic faciūt hēticā q̄ simplices
dñō furatꝛ. vt p̄ eos i seruitutē pecū
depmāt. Qd etiā de alijs mal̄ fug
gestoꝛibz p̄t dici. q̄les sūt vetule
ruffiāe. q̄ verb et iductōibz furatꝛ
iuuēculas castitati. a subiciūt vo
luptati. n̄. thi. c. Per blādos s̄mō
nes decipiūt m̄tes innocētū. Jo.
x. Fur nō venit n̄ vt fuēt. Alcare
etiā. i. status eccl̄asticus. nō dēt a
correctione seu a p̄nitione hōim
nem eripere. qui fratrem suum. i.
p̄prium spiritū vel p̄ximū p̄ ma
la exēpla cōsueiūt p̄imē a c̄m̄ialē

enecare. Criminosi enim debent ab
altari. i. a statu ecclesie eici a cœli
li et ab ecclesiasticis beneficiis des-
titui. luca testante qui ait. Depo-
suit potentes de sede et exaltauit
humiles.

Si quis habebat boues cornu-
petas debebat eum recludere. Ali-
as si hominem occiderit reus teneba-
tur. hos vero lapidibus obrui me-
batur. Talis bos est malus subdi-
tus et discipulus pteritus et cœui
colis que peccato dñs suus seque-
retur et iudex debet recludere infra clau-
strum laqueosque statutorum regula-
rum. vel etiam si sit necesse in bo-
no a forti carere ne noceat coherere.
Si vel sui malis exemplis et fac-
tis aliis nocuerit. vel spiritualiter
vel temporaliter occiderit scandaliza-
uerit vel leserit. dominus eius
seque-
retur iudex vel patus de peccato te-
nebitur. et a deo quod ipsum non reclu-
dit a manu tenuit punietur. Ipe
vero bos cornupetas. i. malus subdi-
tus lapidibus obrui. i. temporaliter
et eternaliter castigari nichilo-
minus pmeretur. exemplo. hely
.i. Regum. iij. qui p filiorum suorum cri-
minibus est punitus. Bene tali
domino videtur dominus loqui. e-
zechiel. xviij. Ipse iniquus in iniqui-
tate sua morietur. Animam autem eius de
manu tua requiram. **V**el
dic quod talis bos est mulier comuta
et uicosa et orta que vagari et dis-
currere delectatur. ut aspicientes
pulchritudinem; malis temptationi-
bus et concupiscentiis feruatur. Debet
ergo talium pariter vel mariti de-
bent tales recludere. Et ne discurs-
tant prohibito ad festa et conuiuia vi-

ros plateas et spectacula cœle
o. Alias si quis per suas temptati-
ones spiritualiter occiditur. apu-
deum tenebuntur. Ipsa vero bo-
mala scilicet et fatua mulier et ne-
dāpnationis lapidibus obruetur.
Si quis mulierem pgnatam p-
cutiebat et abortiri faciebat tene-
bat noxam. Optum maritus ipsam ex-
petisset. Sic vere si quis verbis vel
factis percusserit conscientiam mulieris
pregnantis. i. alicuius simplicis fetu-
tom ppositi impregnati ptingit bo-
opis impedierit et abortum peccati p-
euauerit tenebitur de peccato et iux-
ta mariti. i. prelati vel superioris
arbitrium iste tenebitur in foro consci-
entie soluere et satisfacere p pmi-
tentiam de delicto. Magnum enim
peccatum est simplices scandalizare
et fetum tom ppositi quod concipit e-
necare. **Mat. xvij.** Si quis scanda-
lizauerit unum de pusillis istis mi-
nis. qui in me credunt expedit ei
ut suspendat mola asinaria a col-
lo eius et submergat in mare. id
est necesse est ei quod mola diuini ti-
moris prematur. et ut in mare. i. i
amantudinem penitentie subme-
gatur. **R. Si quis foderit
foueam vel aperuerit cisternam et
non operuerit eam cecideritque bos
vel asinus in eam. reddet quod fecit
foueam pcam iumentorum. Cister-
na vel fouea est peccatum quod datur
quod nullus debeat facere. si tamen fecerit
ipsum debet abscondere et celare
et a conspectu hominum ne scandalum
malum exemplum fiat opere. Ad si
tearius fecerit foueam ppen peccati
publice reuelauerit et cisternam
alterius delicti diffamando**

reuo int'le p'sona luxuriosa. Ergo
caro .i. carnalis a luxuriosa p'sona
quā bestie .i. mot⁹ carnales p lux
uriam suffocauerūt et spūaliter occi
derunt nō debet a nob' comedi .i.
per imutationē recipi et assumi.
Quinimo talis persona debet ca
nibus .i. alijs peccatoribus comede
da et imitāda reliq⁹ a caibz etiā .i.
iferni de moibus comedari. Et re
uera istud est veruz q⁹ t'les sic car
nales et imūdi nō sūt digni mā
ducari .i. amari v' imitari ab homi
nibz s' pot⁹ a bestijs et a canibus
q⁹ scz moēs eosū n̄ sunt rationabi
les a hūani .s' pot⁹ bestiales iuti
les et canini. nn. he. ix. Caēs cōe
dēt iesabel i agro iezechel. Vl die
q⁹ bestiesūt heretica v' alijs peccato
res q⁹ si quez attrētauerūt et cor
ruperūt n̄ sūt digni ab alijs mā
nducari ac .vt supra. ¶ Q

Quoniam omnia p'mogenita eēnt
om̄. cessit dñs q⁹ qdlibet a
nimal p'mogenitū posset. vn. dieb⁹
cū m're sua eē. Octaua autē die ipz
p'cepit sibi adduci et reddi. ¶ Mor
Septē dies signāt vitā p'sentēz q⁹
scz septē dieū circulo voluit. Oc
taua vero dies tēpus ē futuri secu
li vbi scilicet corpū resurrectio cele
bratur q⁹ in octaua etate cōplebi
tur sicut et castus octaua die re
surrexisse p'batur. Ergo cū om̄ia
p'mogenita .i. omnes iusti deo de
beant immolari. et sibi spūaliter
dedicari. istud p'cepue fiet i
octaua die in resurrectione. quā
do scz corpora a aīe simul glorifica
buntur. Septem enim diebus .i.
per decursum septem etatū cum
matre nostra id est cū mūdo viui

mus. In octaua vero die .i. i futuā
resurrectionē cū domino erimus
¶ Vl die q⁹ octaua dies signat
circulationē vitiorū .scz penitētiāz
i qua scz homo deo offertur a red
ditur. q⁹ per septē dies .i. p septē
peccata cū matre sua .i. cū mundo
moabitur. Quia scilicet nisi homo
septē dies id est septem peccata
mortalia. quibus fuit cum matre
sua id est cum mundo transeat
et ad octauam diem id est ad cir
culationē penitētiē atigerit. of
ferri deo tam in ecclesiasticis p'mo
tionibus q⁹ in celi prelationibus
nō poterit nec debebit. ¶ leuic. xij
Septē diebus erunt sub vltre. o
ctauo offerri poterunt domino.
¶ Vl die contra nimis iuue
nes qui non sunt promouendi
in statu ecclesie quousq⁹ septē nati
um virtutum compleuerant. et o
ctauam id est circulationem pe
nitētiē attrigerant offerendi.

¶ Capitulum decimū quintū ¶ A

Dixit dominus q⁹
si aliquis inueniat a
sinum vel bouez mi
micū sui erratē debz
eum reducere. Si
vero in foueam cecidisse reperiat
debet ipsum subleuare. exo. xxm
¶ Mor ¶ Inimicus noster
est dyabolus vel peccatum. Mat
xxm. Inimicus hō hoc fecit. **Hos** l
asinus signat peccatores. qui sci
licet quandoq⁹ dicitur errare a
veritate quando per ignorantia
vel infidelitatē peccat. quandoq⁹
dicitur esse in fouea quando scz p

profundam obstinationem delinquit. Si quem ego talem boue vel asinum id est si quem dyaboli seruum vel peccatorem erroneum vel in vitis profundatum videremus ipsum a vitis liberare debemus. et ad bone vite semitam reducere. Quia scilicet exemplis mortis et inductionibus ipsum debemus de fouea vitiorum euertere et ad viam reducere veritatis. ¶ **B** ¶ **V**ic die q̄ talis fouea est mala mulier. p̄. Fouea profunda es alieni cui iratus est dominus incedet in illam. Talibus ergo sic infoueat et in peccato luxurie conseruatis et obstinatis debemus compati et eos iuuare p̄ vitas q̄ possit ad viam salutis reuertere. ¶ **proūb.** ¶ **decimo quarto** Ecce eos qui ducuntur ad mortem. ¶ **C**

Multa particularia iniuncta sunt filijs israhel tam affirmatiue q̄ negatiue. et ideo hic dicit sic. Ter in anno apparebit omne masculinum tuum coram domino deo tuo. Tribus viabus per singulos annos michi festa celebrabis. non immolabis super fermentum sanguinem victimae mee. Non coques hedum in lacte matris suae. Non apparebis in conspectu meo vacuus. ¶ **Moꝝ** ¶ **T**alia mandata spiritaliter dantur nobis. deus enim vult q̄ ter in anno coram ipso compareamus. scilicet in confessione cordis. in confessione oris. in satisfactione operis. de quo dicit supra. ¶ **Exodi quinto capitulo** Viam trium dierum ibimus et sacrificemus domino. Item q̄ tribus viabus sibi festa celebremus

scilicet in fidei sinceritate. in caritatis veritate. et in spei iocunditate. unde **Ecclesiastici**. In tabernaculo neplacatum est spiritui meo. Itē necesse est q̄ ab hostia domini. ab immolatione honorum operum nostrorum fermentum heresis malicie et ypocrisis auferam. et q̄ hedum id est animum nostrum in lacte matris suae id est in oblectatione carnis et concupiscentie non coquamus. Vel si vis die q̄ hedus est christus qui scilicet in lacte matris id est in iuuentute non debuit decoqui vel occidi. sed tempus debuit virilis etatis potius expectare. unde ipsemet dicit nondum venit hora mea. ¶ **Vel** die q̄ hedus id est religiosi non debent nimis iuuenes ad religionem adduci sed quousq̄ habeant discretionem. q̄ vacui virtutibus coram domino non appaream. sed q̄ semper pleni et opulenti virtutibus et meritis persistamus. **Ruth. tercio.** Solo te vacuam reuertere ad socerum tuam.

Promisit dominus populo dauid dicens sic. Ecce ego mitto angelum meum qui praecedat te et custodiat in via et introducat in locum quem paraueris. observa eum et audi vocem eius. nec contempnendum putas quia non dimittet cum peccaueris. et est nomen meum in illo. Si autem audieris et feceris que ego loquor inimicus ero inimicis tuis. et affligam affligentes te. Quamuis istud possit intelligi de christo qui est angelus testamenti et etiam magni consilij angelus appellat

pro eo q̄ a patre missus in mūdu
fideles custodit et eos ē ad p̄di
sum precessit et eos ibi virtualit̄
introducāt. ad p̄sens tamen per ā
gelum intelligo prelatum angeli
cum et deuotum. qui scilicet a de
o datur et mittitur vt ipse suum
populū exemplariter precedat.
virtualiter custodiat. et ad locum
paratū. i. ad paradisu finaliter indu
cat. Quia reuera talis angelus dicit
esse a deo missus et datus. nō af
fectione vel symonia peccatus.
Debz etiā populū p̄cedere. i. i oib⁹
virtuosis opibus exemplariter an
teire. Debet isup populū ab adūsīs
.i. a demonib⁹ hereticis et tirānis
defendere. et viam salutis oīm p̄
parare. et sic ipsos ad paradisu
introducere. et suis monitis et p̄
dicationibus necnon suis deuotis
oracionibus celeste habitaculū p̄
curare. **Malach. in.** Et ego mit
to angulū meū q̄ preparabit viā
aū faciē tuā. Et ideo pro certo iste
angelus. i. p̄latus angelicus debet
a populo obseruari. vox ei⁹ cū re
uerentia audiri et nullo mō cōtēp
ni. sed sibi humiliter obediri. No
men em̄ dei in ipso eē dicitur. i. q̄
tum personā dei representat. et i
q̄tū ob dei reuerentiā eidez obediūt
in q̄tū cū q̄s peccat ad puniendūz
crimia ordiat nō dimittit iqt̄ cū
peccaueris. Ita est etiā cōclusio
q̄ cum populus bene audit āgelū
istum precessorem. i. cū quis bene
obedit et reuertur suū p̄latū et re
ctorem. deus efficitur inimicus ip
sius inimicus. eūq̄ ab afflictioe li
berat et tuetur ab affligentibus
et iniquis. bene ergo docet aposto

lus. coll. 11. **Filii obedite parenti**
bus id prelati vestras hoc em̄ iu
stum est. **¶ E** Cū filijs israel fu
erat p̄missus. q̄ terras euei et ge
thi et cananei et aliorū infidelū
adire et occupare possent. Super
omnia preceptum est eis. vt de
os eorum nō colerēt. et vt fedus
cum eis non inirent. q̄q̄ opera
eorū n̄ facerēt. Sed q̄ lucos deos
et statuas eorū destruerent et de
lerent. Sic reuera cū cōtingit q̄
filij israel. i. homines clerici vel religi
osi ad terras cananeorū. i. hominū
peccatorū destinantur vt pote q̄a
ad aliud officiū vl̄ beneficiū iter
seculares promouentur i quo ne
cesse est cū secularib⁹ viuē et eo
rum negocia gerere et ipsorū s̄or
tia frequētāc. sūme cauere debēt
ne deos taliū id est vitia que colūt
velit colere et opera eorū facere
et eis se federe male societatis
iungere vel ligare. Quinimo isti
debent deos eorum id est vitia de
struere et eos mediante iusticia
submouere. Quod tamen est con
tra multos predicatores qui mit
tuntur ad cananeos id est ad pec
catores delendos et corrigendos et
conuertendos. qui tamen deos e
orum adorant id est vitia eorum
dissimulant. opera eorum faciūt
ita q̄ quantum ad auariciam et
adulationem ipsis secularibus de
teriores sunt. fedus cum eis me
unt. in q̄tum nichil aliud q̄ diui
tum familiaritatem querunt.
Osee duodecimo. fedus cum assi
rijs inuit et oleum in egipto fere
bat. **¶ F** **¶ I**tem dic de prim
cipib⁹ cristianis qui non curant

contra eas exercere. quia scilicet
nulla virtus sine hoste regnat. ip-
sos hostes id est ipas carnis tempta-
tiones vult cum eis sub tributo et
subiectiōe viuere et manere. **Ge-
nij.** Sub te erit appetitus tuus et
tu dominaberis ipsius. Quia ali-
as bestie id est peccata spirituali
a sicut est superbia elatio inanis
gloria contra tales multiplicaren-
tur. et sic in solitudine spirituali
redigeretur et virtutum opulen-
tia prouarentur. Et quia reuera
sepe fit quod illi qui carnis tribulati-
ones et temptationes non sentiunt
de sua castitate superbiunt et sic
multiplicatis in eis bestis id est
spiritualibus vitis nouissima eo-
rum peiora prioribus fiunt. vnde
est ergo hostes id est tribulationes
et temptationes sentire ut dicitur
mus humiles fieri et nullatenus su-
perbire. **Iuxta illud. heb. ij.** Didici-
at ex his que passus est obediēti-
am. et **i. cor. v.** Quos tradidi sa-
thane in interitu carnis sue ut spi-
ritus saluus fiat. **R. Q. V.**
dic ad litteram quod diuina prouide-
tia nunquam dimittit hominem sine
hoste ut semper habeat quod time-
at et exercitator et cautior inde
fiat. Sicut etiam videmus de aliis
dominis et de regnis que ut com-
muniter semper habent aliquos
perpetuos hostes cum quibus quasi
perpetua gerunt bella. sicut patet
de hispanis qui pugnant cum af-
ricis. de latinis qui pugnant cum
siculis. de anglis qui pugnant
cum scotis. de gallicis qui pugnant
cum flamigis. et sic de aliis. **Videt**
enim digna prouidentia quod virtus

animorum torpesceret si populus hos-
tes contra quos vires exerceret
non haberet. quapropter hostes ho-
minibus occulte suscitatur. et hoc re-
gnis et personis bonum et vale-
fore putat. Sicut ponit orosius de
cartagine urbe romanis rebellis i-
ma quam cum romani post infinitas
cedes et clades viasset et cepissent
diu de liberata est a senatu roma-
no. vnde illa urbs deleri debet. al-
serentibus plurimis non esse vtile
quod deleretur ut in urbe rebellioibus
dedita virtus romana in bellis ex-
ercitaretur. quia alias si sine hoste
et timore viveret. pro torporem et
ocum et desidiam facilliter laxa-
tur. quia sicut dicit vegetius. sine
exercitatio ingenia in artibus et bra-
chia in corporibus irugescent. **R.**

Hec precipitur populo isra-
helico quod cum cananeis populis
scilicet peccatoribus et iniquis fidei non
ineat. et quod in terra sua manere nulla-
tenus eos sinat. Non habitent in-
quit in terra tua ne forte peccare
te faciant in me si seruiens dominus
ipsorum. Sic vere et nos nunquam
debemus infidelibus scilicet iudeis
sarracenis et hereticis confederare
vel cum eis amicitias contrahere.
vel nobiscum morari permittere ne
forte contingat simplices erroribus
ipsorum. id est ad credendum perfidiam
eorum decipi et ad orationem deos eorum
inclinari. Idem dicit de usurariis
et aliis publicis peccatoribus. **ps.**
Non habitabit in medio domus
meae qui facit superbiam.

Capitulum decimum sextum. R.
e ij

voluptatum non corumpat et ignis cupiditatis non urat. a quos albedo castitatis. leuitas paupertatis. et spinositas asperitatis induat. debet esse constructa. et inter et exterior. id est affectione et consuetudine. debet esse per sapientiam a factimonia deaurata. quia per sone ecclesiam constituente debet esse splendentes et auree. per idefectibilem firmitatem debent esse sethimee. **cañ. in.** Reclinatorium aureum fecit sibi rex salomon. Ista ergo debet esse quadrata per constantem et immutabilem. quadrangula per quatuor cardinales virtutes. quatuor habens arcus id est quatuor euangeliorum doctrinam in quibus scilicet veteres qui erant de lignis sethim et spinosis et qui erant exterior deaurati id est predicatorum et doctores qui doctrinam habent auream. et correctionem spineam. per seuerantiam sethimeam iugiter debent inseri. in quantum scilicet ipsi habent in euangeliorum doctrina continue meditari. Istis quoque mediantibus archa portabatur ad denotandum quod per sanctos predicatorum. ecclesie in fide et in moribus sustentantur. quibus de multis viciis id est modernis predicatoribus possit hodie dici. quod ipsi non sunt veteres fortes a sethimeis sed viles debiles et ferrei de quibus dicitur. **ysa.** portas et creas conteram id est malos prelatos veteres ferreos constringam id est predicatorum et cetera. Ite archa dicitur habere triplicem diuisionem scilicet longitudinem fidei. altitudinem spei. et latitudinem

caritatis. Veritatem quodlibet istorum habet aliud perfectum et aliud imperfectum. cubitus enim perfectio non habet dimidius vero cubitus imperfectio designat. quia reuera longitudo fidei duos habet cubitos. id est duplicem perfectionem quantum scilicet deitatem et humanitatem credit. vna tamen dimidietate. id est imperfectio habet quantum scilicet non facit. sed enigmatica cognoscit. Caritatis etiam latitudo imperfectio importat quantum toto corde et tota anima deum et proximum nunquam amat. spes etiam cum sua altitudine dimidium cubitum. id est imperfectioem parat ut quantum spes nostra semper cum aliquo timore miscetur. Et breuitas non est hic aliquid mensura perfectionis quam habeat aliquid defectum imperfectiois. In paradiso vero nostra defectio supplebitur quando per beatitudinem omnia complebuntur. **Coz.** Ex parte cognoscimus et ex parte prophetamus. cum autem venerit quod perfectum est euacuabitur quod ex parte est. Ite ista archa scilicet ecclesie habet supra se prophetarum. in quantum in ipsa inuenitur prophetatio et remissio peccatorum. Dabet et coronam auream in quantum in ipsa inuenitur corona meritorum. Dabet cherubim id est societatem sanctorum et angelorum et consortium sapientium et iustorum. Cherubin autem secundum iosephum erat formi volatilium nulli alteri assimilantium quas moyses in sede dei vidit que plenitudo scientie interpretatur. et sicut iustos scientificos et discretos volatiles et contemplatiuos et i

arcuolos precepit in singulis pedi-
 bus fieri. ut vectibus ipsois possit in-
 sa portari. vates vero de lignis se-
 thim fieri voluit quos auro puris-
 simo deauram mandauit. post autem vo-
 luit mensam in tabernaculo ad aqlo-
 nem. et panes propolis cum thue. Ma-
 dauit insuper et vasa libanum scilicet
 acetabula. phialas thuribulo. et
 cados fieri et oro inaurit in mensa si-
 militur suppositi. **Moz.** Per mensam scilicet
 factos intelligitur sacra scriptura que
 scilicet in tabernaculo ecclesie ad aqlo-
 nem. i. contra frigus tribulationum ponit
 ut scilicet mundi tribulationes et miserie
 per contemplationem et consolationem scrip-
 turarum tepent. **ps.** Parasti in con-
 spectu meo mensam ad. **I**sta ergo
 est de lignis sethim. que est impu-
 bilis per perpetuam durationem. **ps.** Ine-
 ternum domine permanet verbum tuum.
 auro purissimo dicitur deaurata propter
 excellentem conditionem. que scilicet aurum
 liberalium artium est purum. aurum ethice
 seu moralis scientie est purius. au-
 rum vero scripturae sacre est puris-
 simum. **pub. in.** Primi et purissimi
 fructus eius. Labio auro id est mu-
 da doctrina et predicatorum eloquentia
 a dicitur aurea. **pub. vii.** Labia
 mea detestabuntur impium. quatuor
 angulis in quatuor pedibus. i. quatuor ex-
 ponendi generibus dicitur ad omnia scilicet
 et hystoriam mysticam allegoricam et
 tropologicam. **Ezech. i.** quatuor facies
 vii. Et quatuor arcibus. i. quatuor do-
 ctrine partibus inuenitur distincta.
 que sunt docere quod pertinet ad veritatem
 etudie quod pertinet ad utilitatem. au-
 guere quod est male dictum. corrigere quod
 est male factum. vnde apostolus ad. **Coz.**
Ois doctrina dicitur inspiata utilis est

ad docendum. ad arguendum. ad etudi-
 endum. ad corrigendum. **Sz** quod ultra. Ne-
 uea ista dicitur habere coronam auream in
 quantum ipsa scientibus promittit pre-
 mium essentiale. dicitur etiam habere
 coronam auream in quantum ipsam
 docentibus promittitur ultra hoc
 premium accidentale. **ps.** Corona
 aurea super caput eius. Corona
 ista tamen aurea. i. premium essen-
 tiale et dignitas glorie paradysi
 quatuor est digitorum. in quantum scilicet
 ista habet quatuor genera principa-
 lia premiorum. que sunt visio fructus te-
 ntio. et humanitatis christi contem-
 platio. **Ezech. i.** Quatuor pedes vii. et
 ibidem per quatuor partes euntes ibant.
Quid ultra. reuera ista mensa di-
 uine scripture habet suam mensuram
 scilicet longitudinem duorum cubi-
 torum. id est scientiam noui et vete-
 ris testamenti et latitudinem vii. cu-
 biti et semisse. i. deuotionem scripturarum. que
 cubitum habet in quantum velle credit.
 et semisse tenet in quantum de bonis futu-
 ris aliquid vult. scilicet quod tunc non comple-
 tum si imperfectum existit. i. **coz.** Ex parte
 cognosci et ex parte prophetari. **I**
 sta est ego que dicitur. **xij. paes. xij.** ar-
 ticulorum que per vitam fidelium sunt necesse
Vet etiam libamina sciarum a sacramento
 est Vasa vero subiecta habent multa. i.
 multitudinem doctorum que scilicet ad libami-
 na sacramentorum ministranda et ad libami-
 na doctrinarum fundenda a deo sunt ordi-
 nata. etiam ibi erant acetabula que di-
 cuntur ab aceto. i. isti que docent cum acce-
 die corcoris. **Tian** que sunt vasa rustici-
 corum in quibus oleum compassionis solebat
 offerri et isti significant illos que
 docent in infernos cum quadam suppo-
 sitione compassionis. phiale que erant

intimauerunt ipsosq; in fūm bē
atum collegium receperunt. alij
vero panes et confessores post eo
rum decessum loco eorum in mēsa
ecclesie vel fidei successerunt. **heb**
decimo. Auferet primū vt sequēs
statuat. Vel dic q; xij. panes fue
rūt p̄s veteris testam̄ti q̄ duode
cim patriarcharū successorē s̄ fū
erunt. Alj vero qui substituitur
signat sanctos noui testam̄ti. q̄
duodecim dicti sunt. quia duode
cim apostolis successerunt. vel q̄
duodecim articulos crediderunt.
Igitur istud est verūm q; in mē
sa sacre scripture legis diuine et
fidei orthodoxe. primo fuerunt du
odecim primi panes. id est patres
veteris testam̄ti. quia scilicet i
bi steterunt et vsq; ad sabbatum
id est ad requiem et libertatez no
ue legis imbi permanerunt. et
thus orationis habuerunt. igne
q; desideriorum delecti et exulti
fuerunt. Sed vere aduentū
sabbato legis noue seu libertate
gratie. tunc isti panes et eorum
secta desit. et aliorū nouorum
panum id est noui testam̄ti ap
positio a ordinatio mox successit.
quorum scilicet secta et traditō
vsq; ad aliud sabbatum id ē vsq;
ad paradysi requiem est duratu
ra. et tunc ombreis sublatis ē glo
rie claritas successua. **ps.** pro pa
tribus tuis nati sunt tibi filij. et
leuit. xxv. nouis superuentibz
vetera proicietis. **P. Q. V.**
si vis dic q; panes primi. sunt do
ctores et ceremonie primorum pā
trium. qui duodecim dicuntur. qz
a duodecim patriarchis scilicet a

iudeis obseruate. et eisdem datē
fuerunt. et alij duodecim sunt do
ctores et traditiones apostolorū
et eorum sequacum qui scilicet
loco priorum successerunt et mē
sa scripture sacre et fidei imple
uerunt.

¶ Q.
Recepit dominus fieri candē
labrum ad tabernaculum il
luminandum per ductile de auro
purissimo. cuius scz figura erat e
recta in parte australi tabernacu
li. et habebat vnum hastile in me
dio. et a quolibet latere tria bra
chia sursum reflexa. que a moyse
calami sūt vocata. eo q; de calamis
aureis concavis siml iunctis erat
p̄dicta brachia fabricata. in quo
libet brachio in tribus sui p̄ibus
aphi erant iuncti ad modum spe
rule volubiles. et lilia que in iun
cturis calamorum ad ornatum et
pulchritudinem erant posita. In
isto vero hastili in quatuor locis a
phi sperule et lilia similiter erant
sita. Istud ergo candelabrum sep
tem luce vnas seu lampades de su
per habebat. in quibus oleum cō
tinue ardebat. habebat etiaz emū
ctoria et vasa. ad extinguendum
emuncta. que omnia ex auro pu
rissimo erat facta. **¶ Q.** Istud can
delabrum quod tabernaculum il
luminat fidem signat. que ecclesi
am seu mentem lumine veritatis
illustrat. que scilicet de auro pu
rissimo facta dicitur. eo q; nichil
inquinatum aut erroneum in ea
reperitur. et ad austrum etiaz po
sita dicitur vbi est claritas. pro
eo q; in hac nichil est preterq;
veritas. **secundo paral. xij. Et**

unde exiuerant flumina reuertuntur ut iterum fluant. **Eze. primo** Animalia ibant et reuertebantur et cetera. De istis brachijs candelabri id est de istis fidelibus et sanctis aduertamus. quod isti dicuntur tribus calamis confecti. tribus aphis ornati. tribus sperulis volubilibus circumnacti. et in qualibet iunctura repandis lilijs sunt vallati. **Circa quod sciendum.** quod isti tres calami qui erant concavi resonantes a solidi utpote quod aurei signant tres partes penitentie scilicet concavitatem interioris contritionis. hec est enim que cauat et perforat cor humanum. resonantiam confessionis. duritiam aspere satisfactionis. Isti enim sunt illi tres dies de quibus. **ij. pal. dicit.** post tres dies reuertimini. **Tres tres aphi** qui de sua natura habent capere liquores et effundere significant tres partes salutis doctrine philosophice moralis et theologice. **Isti sunt tres aphi** quibus boni studendo inebriantur et qui simplices inebriant dum loquuntur. **aphus enim doctrina signat** qui scilicet inebriat atque potat. **ps.** Calix meus inebrians quaz plectus est. unde isti sunt tres panes de quibus dicitur. **luc.** vnde amo in persona simplicis indigentis. **Alice** accommoda michi tres panes. **Tres sperule annuli seu circuli** principi o seu sine carentes et volubiles calamos ambientes signant tres partes beate spei. que scilicet versatur erga eternitatem principi o et sine carentem scilicet spei beate visionis. **spem beate visionis**

et spei beate visionis. **Ista enim sunt** tria speranda in corde voluenda et continue meditanda. **ezechiel. decimo** Et rotas istas vocavit volubiles audite me. **Lilia** que sunt pura et candida signant innocentiam et castitatem. quas scilicet debent viri iusti in cunctis suis operibus habere. ut scilicet in omnibus que dicunt aut faciunt possint castitate carere et mundicia quantum ad se. innocentiam vero quantum ad proximos relucere. **Can. secundo.** En dilectus meus pascitur inter lilia. **Et sic ergo dico** quod brachia candelabri nostri id est fideles tam noui quam veteris testamenti debent habere tres calamos. .i. tres partes penitentie. tres aphis id est tres scientias salutares. tres sperulas id est triplicem spei felicitatis. **lilia** id est candorem omnimode puritatis. **Ista enim** debent habere iusti exemplo sui hastilis eristi. qui etiam calamos aphis sperulas id est pietas virtutes habuit exemplanter sicut ipse dicit. **Iohannis. decimo tercio.** Exemplum dei vobis ut quemadmodum fecit ita faciat. **Quid procul dubio dico** quod istud candelabrum id est ecclesia cum brachijs .i. cum personis et fidelibus suis debet lampades bonorum exemplorum. oleum concupiscentie pietatis et elemosinarum et beneficiorum. lucernas bonorum documentorum habere. qui bus possint tabernaculum ecclesie spiritualiter illustrare. **Math. xxv.** Prudentes vigiles acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus.

dic q̄ cādelabrum loquendo mora
liter signat vitium iustum et max
ime ecclesiasticum vel prelatur̄ •
quia reuera iste debet esse aureus
per sanctitatem • ad austrum posi
tus per prudentie luminositatem
quia australis pars est regio lu
minosa • ductilis per patientie fie
mitatem per tribulationem et ad
uerfitatem • habens hastile i medio
.i. fidei stabilitate. et a dexteris et
a sinistris .i. i prosperis et aduersis
debet habere brachia .i. bonorum operum
probilitatem • que scilicet ab utra
que parte debent esse tria • inq̄tum
debet tres theologicas vtutes ha
bere. scz. fidem • spem. et caritate
Item iste debet habere ap̄hos id
est sacre scientie libros ad alios
p̄e doct̄nam inebriandum • debz
habere speculas volubiles .i. dilige
tia ad iniunctum officium seduli
ter exequendum • et obediētie obseq̄
um exequendum • Calamos quibz
scilicet canitur id est laudem diui
nam ad gratias per agendum **L**
lia id est ninocentie et continentie
candorem ad caste et honeste con
uersandum • **O**leum pietatis ad i
digentibus compatiendum • **L**ucernas
sapientie et veritatis ad ali
os illuminandum • **E**munctoria
prudentie penitentie et largitatis
ad superflua vitiorum et diuiciarum
abstergendum et emungendum •
Vasa extinctoria emunctorum .i.
temperantiam • paupertatem vel
confessionem ad superfluitates hu
uismo consumendas • **C**onfessio
emin extinguit vitia • que a cotra
tione seu penitencia emunguntur
Paupertas extinguit diuitias su

perfluas que per largitatem stin
gitur • **T**emperantia vero extinguit
superfluos mores • q̄ p prudentia euel
lunt **V**el etiā dic q̄ emunctoria vitio
rum id est superbie • auaritie • et lux
urie sunt auctoritates scripture •
vasa vero vbi emuncta extinguunt
tur sunt corpora nostra fragilia cō
siderata • quia scilicet quecūq̄ scrip
tura emungit et redarguit confi
deratio nre fragilitatis extinguit
Viciumq̄ superbie et luxurie qd̄
a scriptura redarguitur in conside
ratione istius vasis fictilis emun
gitur • extinguitur et aufertur •
Sic erat ergo homo candelabrum
perfectionis vbi lucerna gratie et
glorie constituetur • vt sic in tem
plo domini et in celestis regis con
uiuio collocetur • **E**xodi quadra
gesimo • **P**osuit candelabrum i ta
bernaculo testimonij e regione inē
se in parte australi locatis p ordi
ne lucernis iuxta p̄ceptū d̄m • Et
bene dixit q̄ candelabrum stabat e
regione • et hic in textu dicitur vt
luceat ex aduerso ad deū tendū
q̄ vit iustus maxime prelatus vlt
predicator debet stare ex aduerso
aliorum • scilicet vitia eorum corri
gendo et arguendo non palpan
do • **G**enesis vicefimo sexto • **E**re
gione fratrum suorum figet taber
naculum • **V**el si vis dic q̄ sep
tem lucerne sunt septem spiritus
sancti dona quibus anima fidelis
interius illuminatur et illustratur
et ab omnium vitiorum tenebris ex
purgatur •

¶ Capitulum deamū octauū ¶

pncipis et fine et sic designat e-
 mitate. qa vero dicitur aureos sig-
 nat preositatem. et qa consistit
 in anima et corpore ideo continet
 duplicatam scilicet lateris vtri-
 usq. Tabule tabernaculi. i. bone
 persone et fortes contra impulsu
 temptacionis et tribulacionis reddu-
 qn basibus scripture sacre fulcu-
 tur. et quando vectibus. i. sanctoru
 et doctorum exemplis et auctori-
 tatibus annulis impositis id est de
 eterna retribucione mentionem
 facientibus statuuntur. Qui sci-
 licet vectes id est sancti doctores
 de lignis sethim. i. spinosi in repre-
 hendendo. albi caste viuendo et i-
 putabiles pseuerando debent ee.
 et auro tecti inqntu debet p sapi-
 tia resplendere. s. **Exo. xxv.** Fac-
 es et vectes de lignis sethim co-
 piesq. eos auro. Debent ergo iste
 tabule scilicet vni iusti habere de-
 cem cubitos in longitudine id est
 perseuerantiam in decem manda-
 torum operibus. quatuor digitos
 in spissitudine id est quatuor car-
 dinales virtutes. In latitudine
 vero caritatis debent habere cu-
 bitum id est puram et simplicem
 affectionem. et semissem id est ali-
 qualem celestium qm iperfectaz
 degustatione. Debent esse ab vtra-
 q. parte viginis qui constant ex
 quinario et quaternario. i. quatu-
 or euangeliorum et quinq. libroru
 legis moysi habere spualez ad imple-
 donez. supaddendo sex tabulas q
 est numerus perfectus. i. bonoru
 perfectionem. Vnde de talibus
 tabulis dicitur. **Exo. xxxvi.** Fecit
 tabulas tabernaculi de lignis se-

thim states. **TC**
Tabernaculu sedens qd factuz
 fuit a filijs isrl i deserto. q
 tu; ad formā erat oblongū. ab ipo
 oriente aptū et ab oibus alijs pa-
 bus arcuq. clausū a desup coop-
 tū. In duas pres scz i sca a i sacra
 factorū distinctū. materia istuz ta-
 bernaculi fuerunt tabule deaurate
 que sursum erigebantur. corāne
 mundissime que arcuq. ducebā-
 tur. pelles arietum tunicate a ia-
 cincte quibus tabernaculuz ope-
 rebatur. et desuper saga aliena
 xi. quibus tabernaculum tegeba-
 tur. quatuor enim habebat opi-
 mēta scz corānas bislinas. pelles
 rubeas iacinctinas. et saga. In
 tabernaculo vero principaliter e-
 rant quatuor. scilicet archa cū fu-
 is adiacentibus. scilicet propicia-
 torio et cherubin et cōtenis in ea
 altare timiamatis que erant i san-
 cta sanctorum interius. mensa
 cum propois pamb. et candelabz
 que erant in sancta exteius. Ve-
 lum vero bislinuz quod a summo
 vsq. ad deorsum pendebat. sacra
 sanctorum tanq. secre. ior ē came-
 ram a sanctis id est a parte alia
 tabernaculi diuidebat. ita q. spa-
 cium sacri sanctorum in longum
 et in latum et in altum decē cubi-
 torum erat. altera vero pars vi-
 gini cubitos in longitudine con-
 tinebat. **Mo. 4. Exo. 29.** ista pmo
 moraliter et dicamus q. istud ta-
 bernaculum significat animam
 virtuosam. vel generaliter quem
 libet viruz iustum ad dei habita-
 tionem que fit per gratiam spiri-
 tuabiter ordiatum. **Apoc. 21.**
 f i

e felicitates. Ihuo au-
 i habuit ecclesia in pmi
 status. q. scz tu p pte
 bat tū occasu vnam
 statu pmius nre de
 uilicou omū clausa et
 am. Vni pntā in domo
 ay. nuple ne intrat tes
 vestitum. vltor p pte
 feti inquitat. a pte
 ientis. ad hō spūalia et
 ipsum solē iudice verū
 apiebatur. et ad solū
 lestū ptebant. ex h
 nra hē aperta est q.
Igit dico q. taberna-
 io vel religionis debet
 tabul imputabilib.
 i. de personis sufficiat
 istis que scz de bēc. et
 et imputabilem pte
 icremabilem patienti-
 ate pte claritatem
 vltū exet ex pte eleua-
 tōe. scz pte pte
 uenāne. sicut in castitatis
 ex pte ligamen caritati-
 no. et inuicem in vni pte
 pte vnitatis pias amou-
 do. **Exo. xxv.** Due pte
 ulocū iugebant. **Mo. 29.**
 mētra vni corp. i. et hō
 scz hē tabule. ecclesiasti-
 religiole pte dnt habē fir-
 mas bales. i. testamta q. scz
 uenā et doctāna sūt agere
 amto. dnt habē amulo
 o est spens et vne retribue-
 no supplemento. vltor i
 fons constantie p opm
 ulus em aureus exetant
 uationem signat. cetero

Item intus in corde suo debet esse
archa cum cherubin id est dei et a
gelorum spes memoria et deuoti
o altare iensi id est feruens apud
deum oratio. candelabrum luminis
id est scientia et discretio. mensa
cum pambus id est pietas elemosi
na et compassio. ut sic de huiusmodi
tabernaculo dicatur illud quod
dicitur infra. **Exo 8. xl.** Cumq; in
tulisset archam in tabernaculum
appendit ante ipsam velum et in
eam et candelabrum posuit et altare
aureum sub tecto. **¶ D.** Vel si vis
dicere quod tabernaculum est beata vir
go que archam testamenti id est
christum genuit. candelabrum cum sep
tem lucernis. i. spiritum sanctum cum
septem donis. habuit altare deuoti
onis. mensamq; compassionis.
ac. sicut supra. **¶ E.** Vel dicere al
legorice quod tabernaculum est eccle
sia vel religio. In cuius compositioe
debent concurrere multa genera re
rum. i. spiritualium personarum scilicet tabu
le plane recte et auare. Iste sunt il
li qui in rectitudine iusticie et in fulgo
re sapientie sunt splendentes. Item
velum de bisso retorta quod sunt illi qui
honestate uersatione alijs exemplis
sunt placentes. Aliud cooptorum de
pellibus rubricatis. isti sunt martires
se ipsos proprio sanguine rubricantes.
Aliud cooptorum de pellibus iacint
inis. isti sunt confessores celestia tan
tum appetentes. Aliud de sagis
.i. pilis caprimis. Iste sunt illi qui de
fessore suorum reccatorum sunt peniten
tes. Item isti debent esse archa. i.
vita celestis que contentum Cheru
bin. i. vitam celestium contemplatiui.
Altare iensi. i. vitam orationum emul

siui. Candelabrum. i. vitam lucentes
et aliorum eruditiui. Mensa. i. vitam
et aliorum nutritiui. Tales ergo
res id est tales persone debent
tabernaculum ecclesie constituere
et in ea etiam habitare. **¶ Ps.** Domi
ne quis habitabit in tabernaculo
tuo aut requiescet in monte san
cto tuo. Qui ingreditur sine ma
cula et qui operatur iusticiam.
¶ F. Vel dicere quod tabernaculum est
paradisus ubi sunt tabule dolate
id est martires. vela bisina. i. vige
ntes. quatuor optoria. i. multo
di confessores scilicet bisini id est
proprie carnis mortificatiui. rubrica
ti. i. caritatiui. iacintini id est cele
stes et contemplatiui. de pilis ca
prari. id est penitentie perpassiui.
Ibi est archa id est eterni thesau
ri infinitas. cherubin. i. angelorum
societas. altare. i. deuotionis sanc
titas. candelabrum. i. beate visiois
claritas. mensa. i. beate fructiois
sacetas. et ligna sethim impu
trabilia. i. in omnibus indefectibilis
eternitas. et ideo illud est istud
tabernaculum de quo dicitur. **¶ Heb.**
quod illud est amplius et perfectius
tabernaculum non manu factum
.i. non huiusmodi creationis. **¶ G.**
Tabernaculum fedus duas
habebat particulas. quoad
scilicet vltimam et interiore
parte occidentis. que decem cubitos
habebat in longum. totidem in latum
et totidem in altum. et sic quod adra
ta esse noscebatur. et ista sancta
sanctorum communiter vocabatur
in qua scilicet archa cum cherubi
et propiciatorio. manna. virga. et
tabulis continebatur. iuxta quam etiam
k ij

confitentur et tenentur qui scilicet
 de lignis sethim. i. fortes et impu-
 tabiles fuerunt a auro facti dicitur
 tur p eo q per sapientiam splen-
 duerunt. Isti ergo sunt qui in in-
 troitu tabernaculi .i. in principio
 ecclesie militantis fuerunt tento-
 ria. i. legis diuine sustentatores.
Sed p certo modo sunt ipsius im-
 pbi de sertores. quia scilicet iudei
 primitus boi fuerunt. nuc vero ma-
 li et obstinati sunt facti. ppter hoc
 bene dicitur q iste colupne habue-
 runt capita aurea. i. bonuz principi-
 um et ingressu. bases aut habue-
 runt eneas iqtu habet tmmum
 repobu et egressu. Caput em au-
 reu i bases eneas tmmatur quan-
 do qui bene icapit minus bene fini-
 tur. ideo iudeis potest dici illud.
Gal. ij. Sic stulti estis et isefati
 galate vt aut spu ceperitis carne
 consumami. **¶** **¶** Vel dic q quinq
 colupne signat platos et predica-
 tores qui scz quinq sensus corpa-
 les bene cohibent et tegut. quinq
 libros moysi spiritaliter intelli-
 gunt et exponunt. quinq casti
 vulnera deuote meditantur et
 recolunt. vnde de mathatia qui
 xpi de signabat. dicit. i. Mach. ij.
¶ Quod ipse habebat quinq filios
Isti etiam colupne dicuntur p eo
 q ipsi ad modu colupne p stabili-
 tatem firmi. p veritate pura. per
 iusticiam recti. p patientiam tribu-
 lationu sethime. et p facta splen-
 detes exempla aurei. et psona
 eloquentia enei ee tenentur. vt sic
 per eos alij in fide et moribz firmi-
 ter sustententur. **ps.** Ego cofirma-
 ui columpnas eius. **¶** **¶** Igitur dico

q ante tabe enaculu ecclesie de bet
 quinq colupne. i. prelati et predi-
 catores stare. et tentorium scap-
 ture vl legis diuine sustinere. ita
 q capita eorum. i. principia debet
 esse aurea scilicet per sapientiam
 bases vero. i. fines debet ee erei p
 doctrinam et eloquentiam. **In**
 principio enim est sapientia colli-
 genda. tandem vero doctrina et
 eloquentia est habenda. aurum e-
 nim sapientiam signat. es vero
 sonoru eloquentiaz. sicut de statua
 nabuchodonosor. dicit. q caput
 habebat aureum. ventrem vero
 habebat eneam. **¶** **¶** Velum ergo
 ante tales columpnas debet pen-
 dere. id est innocentia et mundi-
 cia pro eo scilicet. quia p dicator
 a prelatus tenetur pre alijs mu-
 di casti et innocentes esse. ezechi.
xxv. **¶** **¶** Dissus vana de egipto tex-
 ta est tibi in velum. **¶** **¶** Contrarium
 tamen prohditor potest hodie vi-
 ci de multis iuxta illud. **Luc. xxiij.**
¶ **¶** Velum templi id est castitas scil-
 lu est a fumo vsq deorsu

¶ Capitulu de amu nonu ¶

Dixit dominus fieri
 altare holocaustorum
 scilicet prope ingressu
 tabernaculi ad oriente
 intantum pro vt dicit comestor
 q sacrificantes poterant videri ad
 interiora tabernaculi scilicet vsq
 ad velum. **¶** **¶** Erat enim istud alta-
 re ad modum vnus arche qua-
 drate factum. et quatuor ligne-
 is parietibus scilicet de lignis se-
 thim compositum. lamimis ereis
 f nj

altare debet habere craticula; ferream ad modum rethis id est dolorum contritionis. que tamen debet suspendi cum catenulis spei venie et remissionis. debet habere fenestram ab oriente id est aperturam fidei et discretionis. ut scilicet ibi recipiantur ligna bone doctrine et exemplaris aliene conuersationis. ut sic ibi accendatur ignis diuine caritatis et dilectionis. et ut ibi crementur et castigentur carnes cuiuscumque carnalis delectationis. sicq; homo in altari proprio cordis de se ipso faciat holocaustum spiritualis oblationis. de quo ps. **Sacrificium deo spiritus contribulatus cor contritum et humiliatum etc.** Craticula enim super quam carnes assantur dolorem contritionis designat que ad modum rethis oculata dicitur pro eo quod purganda vitia quasi spirituales feras inuoluit et distracte venat et ligat. hanc tamen catene spei et diuine misericordie sustinent ne per desperationem cadat. exemplo lauretini que dicebat **In craticula assatus dominum non negavi.** Item necessesse est quod istud altare cordis habeat debitas dimensiones virtutum. ut scilicet habeat quinque cubitos in longitudine id est quinque plagarum casti memorie et operacionem. quinque cubitos in latitudine id est quinque sensuum corporum debitum regimen et cohibicionem. tres vero cubitos in altitudine id est sancte trinitatis fidem vel trium virtutum theologiarum ordinem et perfectionem. Talibus ergo circumstantiis debet esse edi-

ficatum altare cordis nostri. et talibus virtutibus preparatum ut ibi fiat sacrificium bonorum operum deo gratum. **Vn dicitur gen. xxxv.** Edificauit altare ibi dominus et appellauit nomen loci illius domus dei. In isto ergo altari id est in corde et conscientia viri iusti debet ignis caritatis perpetuo viuere a nunquam ibi deficere quod ut melius fiat. sacerdotes id est prelati et predicatores debent ligna id est exempla et documenta. vel etiam subuentiones et elemosinarum beneficia continue ministrare. ut scilicet possint istum caritatis ignem in aliorum cordibus enutrire. **Leuitici sexto.** Ignis in altari meo semper ardebit. quem nutrit sacerdos subiciens ligna per singulos dies. Et sicut veteres recti immittebantur ab utraque parte in anulis altaris quibus portabatur altare. sic vere iustus debet habere duplicem virtutem id est duplicem iusticie rectitudinem. vnaz scilicet ad premiandum bonos. et aliam ad puniendum malos. et hoc a dextris et a sinistris id est indifferentes respectu diuitem et respectu pauperum sine acceptione personarum ut a ministris id est angelis in celum factus deferatur. quia reuera isti duo veteres scilicet duplex iusticia quando in anulis affectio num cordis inseritur et radicatur facit hominem in celum portari a coram deo ab angelis presentari. et etiam in presentia principum et magnatum per famam et opinionem de ferri. et in statu suo debet sine offendiculo sustineri. **ps.**

cardinalium habebit pulchritudi-
nem et decentiam. ita q̄ de istis re-
ligiosis posset dici illud supra ca-
pitulo precedenti ubi dicitur. faci-
es cortinas de bisso retorta iacit o
et purpura coccoq̄ bismincto. ca-
pitulo decimo octavo. **C**olūpnę
autem iste scilicet prelati vel pre-
fectiores et firmitores religiosi de-
beant esse vestiti argento. per casti-
tatis candorem. capite argenteo p̄ pu-
re intentionis nitorem. base vero
aurea per constantis firmitatis vi-
gorem. **Q**uinq̄ cubitorum altitu-
dimis. per quinq̄ sensuum custo-
diam et tenorem. Celaturas quoq̄
varias virtutum debet habere per lo-
corum exemplorum ostensionem
et splendorem. **I**nter ipsos etiā
prelatos debent esse quatuor alti-
ores. id est aliqui alijs eminentio-
res et perfectiores. in quibus sc̄z
veluti variatum id est variatum
virtutum regula lex vel discipli-
ne observantia debet principaliter
pendere per omnimodam iustici-
am et rigorem. ut sic cuilibet ta-
li colūpnę id est cuilibet prelato
vel ecclesiastico solido et firmo di-
catur illud. **J**eremie primo. **D**edi-
te hodie in civitatem munitam et
in colūpnam ferream et in mur-
ereum super omnem terram et plū-
abuntur aduersus te et p̄ualere n̄
poterunt.

In tabernaculo erant colūpnę
in tribus locis sc̄z. n̄. inter-
ius in factuario q̄ sustinebant velū.
et quinq̄ exterius in tabernaculo
hostie que sustinebant tentorium
et sexaginta foris in atrijs q̄ susti-
nebant cortinarum bisminarum az-

bitum. **I**stius tamē aduersus q̄ pri-
me quatuor colūpnę sanctuarij q̄
quatuor erant deaurate cū capitū-
bus ereis bases habebant argen-
teas. sedę q̄ erant colūpnę tab-
naculi que erant quinq̄ erant de-
aurate cum capitibus aureis et
bases habebant ereas. tercie colūp-
nę atrijs erant eręe inducte cū ca-
pitibus ereis et bases habebant ere-
as. **U**bi aduertendum q̄ colūpnę
quanto erant in loco digniori
et secretiori tanto erant numero
pauciores. sed tanto erant preci-
osiores. qd̄ patet quia p̄me colūp-
nę sanctuarij nō fuerunt pl̄ q̄
tū. tabnaculi quinq̄. atrijs sexa-
ginta. et p̄me bases habuerunt ar-
gentas. sed ereas. **E**cce toto cōto
vl̄ eręe fuerit. **M**or. **I**git̄ dica-
t̄ q̄ colūpnę significat viros iustos
Apo. ij. **Q**ui viderit faciam illum
colūpnam in templo dei mei. **S**z
p̄ certo sc̄d̄m q̄ sunt tres locorū
distinctiones. sc̄d̄m hęc sunt ista
rum colūpnarum scilicet iusto-
rum diuersę conditiones. et ideo
cū tria sūt p̄pue iustorū loca sc̄z
sanctuariū. i. paradysus. tabnaculū
exteri. i. religio. atum. i. ecclia se-
cularis. constat q̄ pauciores sūt
in primo q̄ in secundo et tercio. et
in secundo q̄ in tercio. q̄ sc̄z in factu-
ario paradysi non sunt nisi qua-
tuor. illi qui sc̄z quatuor euangeli-
orū doctrinam tenuerunt. qui
quatuor virtutes cardinales ha-
buerunt. et qui quatuor dotes cor-
poris meruerunt. **I**n tabernacu-
lo perfectionis seu perfecte reli-
giōis sunt plures scilicet. v. qui
scilicet. v. sensus debite cohibere

nouerunt. vel qui quinq; libros
moysi spūaliter impleuerunt vel
qui cūsti quinq; vulnera in mēo
ria conuerunt. In atrio aut ecclē
sunt sexaginta vel generaliter o
nes illi qui sexies decem hnt id ē
qui sex opera pietatis habent qui
sex diebz bonos labores sustinet.
et qui denarium decalogi bene vi
uendo compleit. Istud igitur ē
verum q̄ primi sunt preciosiores
sedis et secūdi tērens. licet plures
sint tēren q̄ secūdi. et secūdi q̄
primi. quia scilicet plures cōtinet
ecclesia q̄ cōtinet paradys. et plures
etiā habet seculariū condicō. q̄ p
fectionis religio. *ysaye. lxxij.* *Opti
mū filij deserte magis q̄ ei⁹ que ha
bet virum. et. Mat. xx.* *Opti sūt
vocati pauci vero electi.*

Sicut patet hic et ī capitulo
precedenti fuerunt tria vela
de quatuor coloribus preciosis fa
cta scilicet bisso retorat. cocco bi
stincto. purpura et iacinto scili
cet vni⁹ qd̄ pendebat aī archā sā
ctuari. scdm̄ qd̄ pendebat retro
mensam et candelabrum scilicet
ad tabernaculi introitum. Tercū
qd̄ pēdebat sup̄ quatuor altis cō
lūpnas ad atriū exterioris ingres
sū. Sic vero cum ecclesia militās
habeat tres partes scilicet sāctua
rium. tabernaculum et atrium. i.
religionem que debet esse sanctu
arium sanctitatis. in qua erit ar
cha clausa humilitatis altare diu
ni cultus orationis et bonitatis.
Item ecclesiam que debet esse ta
bernaculum continens mensaz pi
etatis et candelabrum doctrine et
veritatis. Item secularium statū

qui debet esse atrium exterioris ha
bens columpnam scilicet fidei fir
mitatem et tentoria bisina id est
conscientie et mundicie puritate
Illud tamen est verū q̄ ī vtroq;
statu gradu et loco in ueniuntur
vela picta et coloribus preciosis
conscripta id est vici perfecti qua
tuor cardinalibus virtutibus ad
ornati. quia scilicet vt apud reli
giosos ita apud clericos et apud
laycos possunt vela quadricoloria
repetri vni⁹ virtuosū et honesti
cotidie ituri. sicut patet quia de
quolibet statu fuerunt martires
et cōfessoēs sicut dicit ap̄lus ad.
Ro. *Quid iudeorū cōtū est de
us nōne et gētiū. q̄si dicēt nō p̄
vni⁹ stat⁹ cōtra aliū p̄sumē. q̄a
vbiq; potens est deus suā grām
influere. et sua vela quadricolo
ria seminare.* **R.** Vel dic q̄ ista
tria loca significant tres saluādo
rum status scilicet cōnīentes p̄
latos et coniugatos v̄ religiosos
doctores et laycos ac. vt supra.
Vel dic q̄ ista tria scilicet tab
ernaculum. sancta. et sancta sācto
rū significant tres saluādo
rum status. scilicet statum penitētie.
statū iusticie. statū glorie. exēplo
ciuitatis iherusalē que p̄mo fuit
ieb⁹. i. cōculcatio ecclesie penitētie
tandem salem id est pax ecclesie
iusti. tandem iherusalem id est
visio ecclē beati. a sic quo ad ista
tria sumunt aliqui. illud. *ysaye.*
**Si reuertamini vt quiescatis sal
uēritis.** Reuertē enim significat
penitētiā. quiescere iusticiā
in qua scilicet homo quiescit a
vitijs in conscientie tranquillitate

salus autem significat gloriam. sal
ui inquit eritis. si vis dilata sicut
supra in eodem. **Vl** dicq̄ ista ve
la que in ingressu super colūpnas
stabāt significat platos q̄ custodi
diunt ecclesiarum ingressū iqtū
scire debent qui ingreditur vl qui
exit. **Ist** i ergo siue in religione si
ue in mundo siue in ecclesia debēt
esse virtutibus depleti et quatuor
cardinalibus de corati.

Tabernaculum nullum habe
bat ostium. h̄mmo ab oriente
erat apertum vbi vnum coloā
tum pende bat velum. **Moz** Sic
vero ē ecclesia que nō claudit gre
mium penitenti semper se debz et
intranribus et redeuntibus et in
digentibus aperire et nulli bene
ficiū vel misericordiam denega
re. **Vl** dic q̄ iustus semper debet
esse aptus. sacerdoti per confessio
nē. paupi p elemosinā hospitalitā
tē et copassionē. oibus p misericordi
ā et virtualiū imolationē dicens
Job. xxxi. Foris nō māsit pegn̄
et ostiū meū viatori patuit. **M**
Hic dicit q̄ in atrio paries a
quilonaris tātus erat sicut
austral. In quo notatur q̄ i ecclia
nulla dēt eē acceptio personarū
q̄ nō debet refutari. a ita bene p
moueri pauper vt diues. rustice
vt nobilis. aquila sicut anser. **Ite**
sicut omnes colūpne atē eiusdē
fabrice vel scematis eānt. sic etiā
omnes tabule vel cortine. q̄ scili
cet omnia q̄ erāt in tabernaculo in
ter se erant similia et cōformia in
genere suo. **Moz** Sic vere in ta
bernaculo ecclesie illi q̄ sunt eius
deq̄ perfectiōnis et gradus debēt

esse eiusdem cōformitatis et sta
tus. vt scilicet i moribz et i habi
tibus inter se cōueniant et oīa in
vnū cōcurrant. vñ sicut capitulo
precedenti dicitur. q̄ vna mēsurā
erat sagorū omū et. **Apo. xxii.**
dicitur q̄ latera ciuitatis erāt eq̄
lia. **Qd** tñ est hodie contra mltos
qui scz tam in ecclesia q̄ in religi
one alijs nōn curāt esse i bono si
miles. sed magis et in moribz et
in gestibus sūt ipsis dissimiles a
diformes et potissime bonis perso
nis que eos i suis statibus p̄cesse
runt. **Cōtra** quos in **Apo.** dicitur
Bestia quā vidi dissimilis eāt be
stie quā ante videraz. **N** Pax
illi q̄ fuerūt p̄ti pali et omnia va
sā altaris eānt creta. quia omnes
paxilli. i. prelati vasaz alia. i. reli
giosi vel clerici debent esse creti i
est per cōformem predicationē
et gratiarum actiones sonori ac.
Et nota q̄ paxilli in tabernaculo
erant necessarij ad suspendendū
ad dilatandum seu extendendum
ad stabilendum seu figendum.
Sic vero predicatorēs vel prela
ti debent alios per cōtemplatiōez
et spem celestium sursum suspen
dere. dicētes illis. **col. tercio** Que
sursum sunt querite. Debent eccle
siam augere et extendere et eccle
siam per caritatem dilatare et diffū
dere dicētes illud. **Psalm** quinq̄
gesimo quarto. Dilata locum ten
torij tui et pelles tabernaculorum
tuorum extende. Debent etiā
ecclesiam et personas figere id ē
in fide et moribus confirmare et
statum eorum spiritualiter et te
poraliter solidare. dicētes illud

templi . et pro eo q̄ ille mons ra
tione altitudinis a sole plus priusq̄
ceteris illuminabat . sic vere tria
lucina sunt anime necessaria scilicet
lux sciētie que per oleum . lux gra
tie q̄ per lumen templi . lux glorie
que per lumen solae notatur .

Capitulum vicesimum **¶ A**

Dreceptus est moysi q̄
applicaret ad se aaron
et filios eius de medi
o filiorum israel . vt sa
cerdotio fugeretur . **Numeri . viii .**
Precepitur vt leuite de medio a
liorum sepentur et oblati dño con
secrētur . **Exod . xxviii . ¶ Moz .**
Sic vero q̄ sacerdotē hñt fūgi i sta
tu religionis vl ecclie . debent dño
consecrari . et sibi specialiter dedi
cati . sicut aarō et filij eius a dñes
leuite . **Ep̄i** et clerici et q̄cūq̄ reli
giosi et ecclesiastica debēt ante om
nia separari de medio aliorum . p̄ scē
vite singularitatem . et per p̄stan
tiorē sanctitatem et bonitatem
et etiam ad litteram per status a
morū et habitus gestus et societa
tis difformitatem . Quia sc̄z isti dñt
alijs meliores esse . et sic se debēt
a cōmuni vita aliorum separare . vñ
petro dictū ē . Diligis me pl̄ hñs
Joh . xxi . **Apl̄s** dictū ē . **Ma . vi .**
Nisi habundauerit iusticia vestra
plus q̄ scribarū et phariseorū nō i
trabitis in regnū celoz . Munera
que misit iacob leguntur fuisse de
optimis tre frugibz . **Lectulū** salo
mois ambisse legūtur fortissimi
de fortibus isel . vt sic isti sicut se
parantur de secularibus i status

professione . ita q̄dēz sepentur i mo
rum perfectione . **Nūi . xvi .** **Sepa**
rentur de medio mltitudinis **Isti**
debent ad moysen id est ad prela
tum superiorem applicari per exā
nationem . vt scilicet cognoscat
istorum scientiam vitam a discre
tionem . an digni sunt ascendere
ad huiusmodi prelationez . Quia
sc̄z sicut isti si essent lusi mutilati
a male formati a sacerdotē repelle
bantur . et ideo applicabāt et exa
miabāt . sic vere ecclesiastica si nō
sūt in moribus bene formati a mi
nisterio officiorū et beneficiorū ecclie
sticorum debent repellī . et ideo ne
cesse est eos ad superiōres applica
ri et diligenter examinari . **Exo .**
xxviii . **Aaron** et filios eius appli
ca ad hostium tabernaculi **¶ B**
Hic agitur de vestibus sacdo
tum . verumtamen sicut di
cit domestor in hoc loco . minores
sacerdotes et maiores quedaz ha
bebant cōmunia quedam differē
tia vestimenta . vnde ait q̄ genera
liter omnes sacerdotes quatuor
vestimentis utebantur . Omnis e
nim sacerdos primo et ante omni
a aqua manus lauabat . deinde se
moralia linea induebat quibus i
missis pedibus et strictis circa te
nes . pudibunda celabat . qd̄ qui
dem indumentum solum vsq̄ ad
genua descendebat . Tandem ve
ro iouebatur tunica linea longa
vsq̄ ad talos prote nsa et corpori
et brachijs adaptata . Postea
vero habebat balteum seu angu
lum quatuor digiū latum flori
bus purpureis coccineis et iaci n
ctis intextis . quō scilicet sacerdos

subditorum ut de eorum regimine
curet et pro eis ad deum precetur
In humeris suis. i. in vita et con-
uersatione debet patriarcharum
portare nomina scilicet sanctorum o-
pera et exempla ut sic populo sub-
dito exemplariter demonstraretur
et imitanda presentetur. **Apoc.**
xxi. Habebat portas duodecim a
angelos. xij. et nomina scripta
que sunt nomina duodecim tribuum
filiorum israel. **I**ste in suo pec-
tore seu in suo pectoris rationali
.i. ratione debet habere habere no-
mina scripta scilicet iudicium et veritas
ut scilicet semper habeat in corde iudi-
cium quantum ad proximum. veritatez
quantum ad seipsum. iudicium iuste iu-
dicando. veritatem recte seruan-
do. iudicium quo malum puni-
at. veritatem qua bonum eligat
ut sic de tali pontifice possit dici il-
lud. ps. opera manuum eius ve-
ritas et iudicium. Et sic ergo bre-
uiter recapitula quod sacerdos pon-
tifex vel prelatus debet habere ra-
tionale iudicium. i. rationem et discre-
tionem. ut sit scriptura veritas
et iudicium. Et duodecim lapides
habeat. i. duodecim articuloz fidei
dei veritatem et cognitionem. qui
quidem et in quatuor ordinibus et
in quatuor coloribus inclusi sint
.i. ut habeant quatuor virtutum
cardinalium perfectionem. Qui
etiam habeant annulos et chato-
nas id est caritatem et dilectionem.
Item iste debet habere superhu-
merale id est onus vite. quod
super humeros portatur ubi sunt
duo omichim id est boni factio et
mali declinatio que principaliter

mandantur. cum nominibus
filiorum israel id est cum bonis
sanctorum patrum exemplis. que
imitanda alijs demonstrantur.
et sic de isto dici potest illud. quod
in veste poderis inscriptus erat
orbis terrarum et parentum mag-
nalia. **¶** Vel dic quod omichimus
qui facit oculos tremulos est ti-
mor vel consideratio que scilicet
duplex precipitur ut scilicet de
amissione glorie et incurione in
serie timeatur. **N**ationale autem
discretionem significat. que scili-
cet duplex esse debebat. pro eo quod pre-
latus discretus in spiritualibus et ter-
renalibus debet esse. **¶** **E**

Rationale iudicium quod ornabat
sacerdotis pectus duodecim la-
pides preciosos habebat que quatuor disti-
guebant ordinibus. videlicet in pri-
mo versus sardium topazium et smar-
agdum. **I**n secundo carbunculum saphi-
rum et iaspidem. **I**n tertio ligurum
achatem amethystum. **I**n quarta
casolium omichimum et beryllum.
In istis ergo lapidibus nomina
duodecim filiorum israel sculpe-
bantur et ibidem ordinate secundum eta-
tis sue ordinem ponebantur. ita
quod primogeniti in priora versu et
in prioribus lapidibus per ordinem
locabantur. **S**acerdos ille potest
significare prelatum qui reuera
tot habet preciosorum lapidum
genera quot habet ipse officia vel
beneficia et tot habet secum
israel filios quot habet bonos
subditos et perfectos. **I**gitur
cum iste prelatus habeat in vesti-
mento possessionum suarum suos
lapides preciosos. id est sua bona

plus pallet tanto est melior hec est
 abstinentie sobrietas. Istos ergo
 .xii. lapides .i. istas .xii. virtutes
 debet continere vestis pontificis
 .i. conuersatio et perfectio cuiuslibet
 sacerdotis. istosq; debz in suo pectore
 gerere vt possit exemplariter relucere
 Et si vis applica noia patriarcha-
 rum scdm interpretationes suas ad
 nomina lapidum a virtutu. ideo
 de talibus duodecim lapidibz di-
 citur. apoc. xxi. q. mutus ciuita-
 tis .i. vir iustus habebat. xii. fun-
 damenta. ¶ **C** Cydaneus e-
 rat ornamentum capitis pontificis et
 erat facta de bisso ad modum pira-
 midis sursum erecta. In fronte
 erat lamina aurea admodum lu-
 ne medie figurata. cuius cornua
 erant superius eleuata. que scilicet
 super fronte pontificis pendebat et
 nomen tetragramaton habebat.
 Illud potest allegari q. quicumq;
 ecclesiasticus pontifex vel sacerdos
 debet in capite cordis sui habere
 duo spiritualia ornamenta. scilicet
 vitam bissimam. i. conscientie puri-
 tatem. et laminam auream. i.
 sapientie claritatem. Ista vero
 mitra mundicie sursum debet per
 contemplationem ascendere et ab ip-
 sa debet diuine sapientie lamina
 dependere que videlicet nomen dei
 .i. reuerentiam et timorem ipsius
 debz perpetuo continere. cornua
 quoq; eleuationis et glorie si qua
 habet debet sursum in deum redu-
 cere et eleuare. ¶ **ps.** Exaltabuntur
 cornua iusti.

¶ Caplm. xxi.

¶ A

Quando sacerdotes con-
 ferrari debuerunt. pte
 ceptus est et ad moy-
 se applicarentur. aqua
 lauantur. predictis indumentis
 omnibus vestiretur. Sic em dicit
 Cuius laueris patrem cum filiis aqua
 indues aaron vestimentis suis. i. li-
 nea tunica super humerali et conalia
 q. cingit balteo et pones thiarā
 in capite eius. et laminā scāz super
 tyaram et oleū unctiomis fundes
 super caput eius. atq; hoc ritu co-
 fecerabitur vt habet. exodi. xix
 et leui. viii. ¶ **Q**uod. Sic nri ecclesiastici
 si volūt domino consecrari debēt
 primo ad tabernaculū applicari p
 maiorū examinatōez. debent la-
 uari p lacrimatōem. debent tuni-
 ca linea indui per innocentiaz in-
 tenore. debent habere feminalia
 .i. continentiam extenorez. debent
 habere balteum. catenulas et mi-
 tras. i. concordiaz et vniōem. ca-
 ritatem et dilectionem. et debent
 habere tunicam incinctam. i. ce-
 lestem conuersationem. que scilicet
 et habebit tintinabula. i. diuinā
 laudem orationem confessionem
 et gratū actionē. Itē habere de-
 bēt rationale iudicij. i. prudentiam
 et discretionē et sit duplex in eo scp-
 tura p spirituali et tyaliū arcum
 spectationē. et sit figura ei q. orata
 p iusticiam pccāz et equalem sui
 et aliorum mensurationē. et habe-
 bit duodecim lapides preciosos. i.
 duodecim articulorum fidē et cog-
 nitionē. et nomia filiorū israel
 .i. sanctorum patrum exempla et di-
 cta et imitationē et contineat iud-
 cū veritate et rationē. Itē debent

Reccepit dominus fieri
altare thiamaris seu i
ceti de lignis sethim.
et auro mundissimo vno
cubito longum et latum et sic in
omnem partem quadratum in al
titudine cum duobus cubitis me
suratum. habebat illud altare quatuor
cornua. craticulam auream
in medio. et in circuitu coronam
auream seu labium possidebat.
Illud quoque in sanctuario latebat et
desuper sacerdos thiamia seu thym
isulis diebus mane et vesperis offerre
bat. quoniam cum sanguine ad hoc alta
re intrabat: et cornua eius san
guine contigebat. s. sel in anno.
exodi. xxx. **Mor.** Dic quod illud al
tare est homo iustus et maxime re
ligiosus qui de lignis sethim. i. ipu
tabili per perseverantiam deest esse. et au
ro sapientie cooptus. sanctitateque
et sapientia totus clarus. igitur iste de
bet esse decoratus per constantiam. lo
gus per fidem latus per caritatem
et altus per spem. et quatuor ha
bens cornua scilicet quatuor vir
tutum cardinalium opulentiam.
Craticulam auream in medio. i. in
flammatam et ardentem conscientiam.
coronam desuper. i. future retri
butionis confidentiam. **Iste** er
go debet esse in sanctuario para
dyssi per bonam affectionem et con
templationem in seipso. debet of
ferre thiamia et thus. id est de
votionem et orationem: et quan
doque etiam sanguinem. i. dominici
sanguinis passionem et sue passi
onis recordationem. sic enim erit
altare domini et ara spiritualis
domini dei nostri. **Si vis de alta**

ri vide supra de altari holo cau
sti. capitulo. xxvi. **Et** dic si vis
quod altare illud significat cor et
cetera. vide ibi. **B. C. V.**
dic quod istud altare quod erat ab
scinditum in sanctuario signifi
cat beatos qui sunt in paradiso
qui scilicet sunt aurei id est spi
rituales. sithimeis id est imputri
biles et immortales. qui scilicet
triplicem dimensionem hoc est
tres anime dotes scilicet altum vis
em latum fructum et longum
tenentionem habent. **Item** qua
tuor cornua. i. quatuor corporis
dotes scilicet agilitatem claritatem
subtilitatem impassibilitatem. **I**
llud ergo altare thiamaris dicitur quia
sancti eterne glorie odoribus re
creantur.

Reccepit dominus fieri labi
um seu lauatorium in ingre
ssu tabernaculi de speculis mulie
rum. que ante fores tabernaculi
excubabant. quod scilicet intellexit
comestor quod specula circunquaque
illi lauatorio erant inserta. ut
dum sacerdotes se lauarent. pos
sent videre si forte haberent in fa
cie aliquid inhonestum. **Erat**
ergo illud labium etiam in quo
scilicet sacerdotes manus sacrifi
ciae oblativae. et manus pedes quoque
tabernaculum fedus ingressum
lauabant. **Mor.** **Ne**vera labi
um illud sacra scriptura signat. quod
scilicet de speculis mulierum ante taber
naculum excubantem. i. de factis
sanctarum personarum seu anima
rum nunc in paradiso quiescenti
um constat. Quia pro certo istud est
quoddam lauatorium ubi quilibet potest

ad tabernaculum consecrandum
sciz de mirra electa calamo cyna-
momo: et cassia. et oleo oliuari
et voluit qd nullus alius tale vn-
gentum faceret. qd qd caro hu-
mana tali vngento se non vnge-
ret. sed pro tabernaculo archa et
altari aaron et filijs suis vnguen-
dis et consecrandis ipsum atten-
cus custodiret. ¶ Reuera tale
vngentum est deuotio que conficitur
ex mirra amare contritionis. et
ex calamo fragrantis orationis.
et cinamomo odorose et famose
vaporatio nis et opimionis. **Eccli.**
xxij sicut cinamomu arc matias
odorem de disti. Ex cassia que se-
cundum plinium confert pectori
caritatis et dilectionis. Et ex oleo
pietatis et compassionis. vñ **ps.**
Mirra et gutta et cassia a vesti-
mentis tuis a dormibus eburneis
Qui enim istas quinque species
habuit scilicet compassionem.
dilectionem. famosam opimone
orationem. et amaram contrito-
nem. talis pro certo poterit in
corde suo vngentum deuotionis
conficere. quo tabernaculum me-
tis poterit inungere. et sacerdote
cum suis filijs. i. orationem cum
paribus suis bonis poterit domi-
no consecrare sicut dicitur. pu.
Vnguento et varijs odoribus de-
lectatur cor. ¶ **W**

Precepit dominus fieri thia-
ma odoris suauissimi de vi-
ueris aromaticis speciebus scilicet
thure. stacte. omicha et galbano
mandas omnia in puluerem redi-
gi et exim incensum sibi fieri. ip-
sum qd sibi super altare aureum

in factuario offerri. voluitqz qd
talis incensio. vel nullus talis pul-
uis in usus humanos cederet. qui
immo precepit qd quicumqz ta-
li odore se delectare vellet. de suo
populo depereret. ¶ Per incensum
intelligitur oratio vel diuini cul-
tus exhibitio. sicut dicitur apo-
vij. Quam scilicet sibi dominus
specialiter vult reseruari et nulli
alteri communicari. **Isa. vi** Glo-
ria mea alteri non dabo nec laudem
meam sculptilibus. Non vult ergo
qd humana caro. i. quicumqz homo
mortalis tali incenso. i. cultu diuini
non sibi exhibitio vtatur. nec in eo
quolibet delectetur que admodum
fecit alexander. qui fecit se sicut
deum adorari. et gajus cesar qd
statue sue precepit thurificari. Quia
reuera omnis talis merito perit
ipsum qd deus destruit et confun-
dit. exemplo herodis de quo dicitur
a ctuu. xij. qd ipso concionante
populo qd sibi vocis dei et non ho-
minis a clamante id est laudes di-
uinas sibi dicente et eo in tabibus
gloriantem percussit eum angelus
domini et consumptus verminibus
expirauit. ¶ Aduerte autem qd
illud incensum orationis et lacte
habet constare ex thure cuius fu-
mus sursum ascendit id est ex co-
templatione. et ex galbano cuius
gutta ignee est nature id est
feruente dilectione. stactem que
idem est quod mirra electa id est
amara consideratione et contritio-
ne. et omicha secundum comesta-
tem est ostrea la modica ad simi-
litudinem humani vnguis qui
scilicet est corporis extremitas.

